



Zuyd Hogeschool

Opleiding voor Logopedie

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Logopedie van Zuyd Hogeschool. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Zuyd Hogeschool is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Parallel aan de beoordeling van de bacheloropleiding heeft het panel overeenkomstig de voorschriften van de NVAO een lichte toets uitgevoerd van het bijzondere kenmerk 'De vormgeving en integratie van Evidence Based Practice in het curriculum', dat op 23 maart 2012 door de NVAO is toegekend.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2013 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 27 en 28 mei 2013.

Het visitatiepanel bestond uit:

Mevrouw H. Chantrain (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw C. te Winkel MSc (domeindeskundige)

Mevrouw dr. M.A.R. Gijssel (domeindeskundige)

Mevrouw S.A. Roos (studentlid)

Drs. L.S. van der Veen, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2013*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 16 oktober 2013

Panelvoorzitter



Mevrouw H. Chantrain

Panelsecretaris



De heer drs. L.S. van der Veen

Samenvatting

Het eindoordeel over de kwaliteit van de voltijd bacheloropleiding Logopedie van Zuyd Hogeschool en van het bijzonder kenmerk EBP is **voldoende**.

De beoogde eindkwalificaties

De afgestudeerden van de opleiding werken als logopedist in het onderwijs, in instellingen voor gezondheidszorg, in het wetenschappelijk onderzoek of werken als zelfstandig logopedist. Afhankelijk van het werkveld krijgen ze te maken met verschillende soorten cliënten, van zuigeling tot hoog bejaard.

De opleiding volgt het landelijke competentieprofiel Compass, dat aansluit op het beroepsprofiel van de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie. Ze heeft het eindniveau voor een aantal van de negen competenties op zorgvuldige wijze en in overleg met haar beroepenveldcommissie aangepast. De opleiding sluit tevens aan op het National Transcript Speech & Language Therapy en maakt gebruik van de Dublin descriptor en van tien daarvan afgeleide hbo-competenties.

De opleiding profileert zich door extra aandacht te besteden aan evidence based practice (EBP). Onderzoek en EBP moeten in haar visie nadrukkelijk bijdragen aan de kwaliteit van het logopedisch therapeutisch handelen van de student.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Programma

Het onderwijsprogramma sluit goed aan op de eindkwalificaties. In de eerste twee jaar, het basistrject, komen alle logopedische stoornisgebieden in voldoende mate aan bod. De gebruikte literatuur is goed en uitgebreid, zowel Nederlands-, Engels- als Duitstalig. In het toptrject in het derde en vierde leerjaar passen de studenten de kennis en vaardigheden toe. In de stage worden ze op een gerichte manier geconfronteerd met de therapeutische praktijk. In deze fase van de opleiding hebben de studenten veel ruimte om hun eigen keuzes te maken. Daarbij wordt een groot beroep gedaan op hun vermogen hun keuzes te onderbouwen. Vanaf het begin van de opleiding worden studenten aangezet tot een kritische houding en tot evidence based onderbouwing van hun handelen.

De opleiding hanteert een mooi didactisch concept, waarin het gekozen leerlijnenmodel zorgt voor structuur. In het onderwijs maakt men gebruik van een goede mix van werkvormen, die enerzijds aansluiten op het gekozen concept en anderzijds op de leerdoelen en de leerstof. Het toptrject biedt de mogelijkheid van maatwerk. Dat vraagt veel van de eigen sturing door de student en de begeleiding daarvan. Dit past bij de EBP-oriëntatie van de opleiding en bij het doel de student aan te zetten tot een kritische en argumentatieve houding. De opleiding slaagt daar goed in. Het programma wordt door studenten als samenhangend ervaren, zij het dat de samenhang in het basistrject nog kan worden verduidelijkt.

De opleiding besteedt veel aandacht aan de kwaliteit van de instroom en aan een goede aansluiting op de vooropleiding van de studenten, zowel voor Nederlandse als voor Duitse studenten. De opleiding kent diverse bijzondere trajecten, die goed zijn verantwoord.

De studeerbaarheid wordt bevorderd door de heldere structuur van het programma en door een aantal zinvolle studiedrempels.

Studenten zijn in het algemeen positief over de studeerbaarheid en de studielast, maar ze vinden de studie pittig en ervaren soms pieken in de studiebelasting. De opleiding doet een vrij groot beroep op de planningsvaardigheden van de studenten. Het aantal contacturen benadert de prestatieafspraken met het ministerie.

Het panel beoordeelt de standaarden 2, 4 en 5 als **goed**, de standaarden 3, 6 en 7 als **voldoende**.

Personeel

De opleiding voert haar functionerings- en beoordelingsbeleid consequent uit en zorgt in voldoende mate voor de professionalisering van haar medewerkers. De teambrede scholing sluit aan op het onderwijsbeleid.

Het docententeam heeft een sterk gedeelde visie op het onderwijs. Het kent een goede spreiding over de logopedische stoornisgebieden en relevante vakgebieden. De docenten beschikken over goede vakinhoudelijke expertise en over relevante werkervaring en ze onderhouden veel relaties met het beroepenveld. De didactische kwaliteiten van een aantal docenten verdienen enige aandacht. Het aantal docenten met een master-grad en een PhD-grad kan nog worden verhoogd. Dat neemt niet weg dat kennis van onderzoek in voldoende mate aanwezig is en goed wordt benut. De opleiding beschikt over voldoende formatie voor de uitvoering van het onderwijs.

Het panel beoordeelt de standaarden 8 en 10 als **voldoende**, standaard 9 als **goed**.

Voorzieningen

De voorzieningen waarover de opleiding beschikt zijn toereikend voor de uitvoering van het onderwijs. De algemene onderwijsvoorzieningen, zoals lokalen en werkplekken, zijn voldoende. Specifieke logopedische voorzieningen zijn weliswaar aanwezig, maar op dit punt is nog ruimte voor verbetering. De bibliotheek biedt voldoende toegang tot informatie en biedt daarbij ondersteuning aan studenten en docenten. De opleiding heeft een goed toegankelijke collectie digitale literatuur, de eigen boekencollectie is beperkt.

De studieloopbaanbegeleiding functioneert in het algemeen voldoende. Studenten worden goed begeleid bij de overgang naar het hbo en bij het maken van de keuzen tijdens hun studie. In het basistraject worden ze voorbereid op de keuzen die ze willen maken voor het toptraject. Ze worden in voldoende mate begeleid bij de reflectie op hun handelen. De coachingsvaardigheden van de docenten lopen uiteen. Gezien de eisen die het gekozen didactische concept met veel keuzevrijheid voor de studenten stelt, verdient dit aandacht. De studenten zijn goed te spreken over het contact met de docenten. Er is een sterke feedbackcultuur. De opleiding verschaft goede informatie aan studenten, zowel via onderwijsdocumenten als via Blackboard.

Het panel beoordeelt de standaarden 11 en 12 als **voldoende**.

Kwaliteitszorg

De opleiding maakt gebruik van een mooi kwaliteitszorgsysteem met goede instrumenten, in het bijzonder de kwaliteitspanels. Daarin worden op zinvolle wijze de resultaten en mogelijke verbeteracties door studenten en leerlijnverantwoordelijken besproken. Voor de evaluaties zijn streefnormen geformuleerd. De taken en verantwoordelijkheden voor het verbeterbeleid zijn goed belegd en er wordt adequaat naar gehandeld.

De opleiding heeft zich de aanbevelingen van de vorige visitatie ter harte genomen en waar nodig verbeteringen doorgevoerd. Studenten, medewerkers, alumni en het beroepenveld worden via diverse evaluaties en overlegvormen bij de kwaliteitszorg betrokken. De opleiding kent een uitgebreide overlegstructuur. De examencommissie en de toetscommissie overlappen elkaar voor het grootste deel. Het is zaak de samenstelling en de verantwoordelijkheden van beide commissies nog eens tegen het licht te houden. Over het geheel genomen leeft het kwaliteitszorgsysteem bij docenten en studenten. Binnen de opleiding is sprake van een kwaliteitscultuur.

Het panel beoordeelt de standaarden 13 en 14 als **goed**, standaard 15 als **voldoende**.

Toetsing en resultaten

De opleiding beschikt over een duidelijk Competentie Assessment Programma. Er wordt gebruik gemaakt van een mooie variatie aan toetsen. De toetsen zijn van goede kwaliteit en de beoordeling en de feedback zijn adequaat. De kwaliteitsborging is vastgelegd in een toetsprotocol en wordt aangestuurd en bewaakt door de toetscommissie. Zij beoordeelt de kwaliteit van de toetsen steekproefsgewijs en wil dat ook voor de eindproducten gaan doen. De bewaking van de kwaliteit van de toetsing en de beoordeling kan systematischer worden aangepakt.

De opleiding toetst op een adequate manier of de studenten de eindkwalificaties realiseren. De individuele beoordeling van de studenten is voldoende geborgd. De kwaliteit van de bachelortheses van vijftien afgestudeerden en van stageproducten laat zien dat deze studenten terecht zijn afgestudeerd. De studenten realiseren de beoogde eindkwalificaties. Afgestudeerden hebben een voldoende basis gekregen om te starten op de arbeidsmarkt. Ze zijn volgens werkveldvertegenwoordigers startbekwaam en baseren hun professioneel handelen in toenemende mate op evidence.

Het panel beoordeelt standaard 16 als **voldoende**.

Bijzonder Kenmerk Evidence Based Practice

De opleiding kiest voor een geïntegreerde benadering van EBP in het onderwijs en legt het accent sterk op de rol van de logopedist als kritische professional, die zich in zijn handelen behalve op de kenmerken van de cliënt en op zijn eigen logopedische professionaliteit nadrukkelijk en consequent baseert op evidence uit wetenschappelijk onderzoek. Hoewel EBP in toenemende mate ook in andere paramedische opleidingen een belangrijke rol speelt is er toch in voldoende mate sprake van een onderscheidend karakter. Het is op zichzelf niet uniek, maar de gekozen benadering is wel te kwalificeren als bijzonder.

In de betreffende standaarden is de EBP-oriëntatie van de opleiding te herkennen. De evidence based aanpak is duidelijk in het onderwijs geïntegreerd. Het komt tegemoet aan de drie pijlers van EBP die de opleiding onderscheidt.

Het panel beoordeelt de criterium 1 en 2 als **voldoende**.

Op grond van de beoordelingen van de zestien standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het panel de kwaliteit van de bacheloropleiding Logopedie van Zuyd Hogeschool en van het bijzonder kenmerk EBP als **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	9
2	Beoordeling	9
	Beoogde eindkwalificaties	9
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	9
	Programma	9
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	9
	Standaard 3 Inhoud van het programma	9
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	9
	Standaard 5 Instroom	9
	Standaard 6 Studeerbaarheid	9
	Standaard 7 Duur	9
	Personeel	9
	Standaard 8 Personeelsbeleid	9
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	9
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	9
	Voorzieningen	9
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	9
	Standaard 12 Studiebegeleiding	9
	Kwaliteitszorg	9
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	9
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	9
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	9
	Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	9
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	9
	Bijzonder Kenmerk	39
3	Eindoordeel over de opleiding	9
4	Aanbevelingen	9
5	Bijlagen	9
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	9
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	9
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	9
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	9
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	9
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	9
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	9

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

<i>Naam opleiding in CROHO</i>	Opleiding voor Logopedie
<i>Registratienummer opleiding in CROHO</i>	34578
<i>Oriëntatie en niveau</i>	Hbo-bachelor
<i>Aantal studiepunten</i>	240 EC
<i>Afstudeerrichting(en)</i>	1
<i>Variant(en)</i>	Voltijd
<i>Locatie(s)</i>	Heerlen
<i>Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO</i>	Vorige visitatie: 5 juni 2007 Besluit NVAO: 12 juni 2009
<i>Jaar beoordeling bijzonder kenmerk en datum besluit NVAO</i>	Bijzonder kenmerk: 'De vormgeving en integratie van Evidence Based Practice in het curriculum' Beoordeling: 23 november 2010 Besluit NVAO: 23 maart 2012
<i>Code of conduct</i>	Zuyd Hogeschool onderschrijft de Code of Conduct

Administratieve gegevens van de instelling

<i>Naam instelling</i>	Zuyd Hogeschool
<i>Status instelling</i>	Bekostigd
<i>Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg</i>	Nog niet geaccrediteerd

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Accreditatiegegevens opleiding Logopedie studiejaar 2012	Cohort	Resultaten rapportagemoment			
		Aantal Studenten	Totaal inschrijvingen	Percentage	Trend
Kpi omschrijving Uitval uit het eerste jaar	2011	23	85	27,1%	
	2010	17	62	27,4%	
	2009	18	74	24,3%	
	2008	34	96	35,4%	
	2007	20	79	25,3%	
	2006	12	89	13,5%	
Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij Zuyd staat ingeschreven, voor de laatste zes cohorten. Bron: DUO.					
Kpi omschrijving Uitval uit de bachelor	2007	4	46	8,7%	

	2006	12	77	15,6%	
	2005	8	62	12,9%	
	2004	7	78	9,0%	
	Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt bij Zuyd, voor de laatste drie cohorten. Bron: DUO.				
Rendement bacheloropleiding	2007	40	46	87,0%	
	2006	63	77	81,8%	
	2005	50	62	80,6%	
	2004	69	78	88,5%	
	Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelorsdiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, voor de laatste drie cohorten. Bron: DUO.				
Docentkwaliteit	1-3-2013	% Master*	34,5% (10/29)		
	1-9-2013	% PhD*	7% (2/29)		
	Het aandeel docenten (OP) met een master en het aandeel docenten met een PhD in het totaal aantal docenten (OP) voor de voltijd opleiding. Bron: Dienst HR. * Cijfers exclusief lectoren en medewerkers met grootste aanstelling bij lectoraten				
Student-Docent ratio	6-1-2012	1:19,2			
	De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de voltijdopleiding in het meest recente studiejaar. Bron is HR.				
Contacturen ¹	2012	Studiejaar 1: 11 (+ niet geroosterde activiteiten en individuele begeleiding) Studiejaar 2: 11 (+ niet geroosterde activiteiten en individuele begeleiding) Studiejaar 3 & 4: < 11(variabel en afhankelijk van gekozen traject)			
	Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacturen, voor ieder jaar van de voltijd opleiding. Bron: opleiding.				

¹ De opleiding verstaat onder een 'contactuur': een in het studentrooster of de OER opgenomen en door een docent begeleide onderwijsactiviteit

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding sluit aan bij het *Beroepsprofiel Logopedist van de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF, 2003)*. De NVLF onderscheidt vijf vakgebieden: stem, spraak, taal, gehoor en eten/drinken. Logopedisten adviseren en behandelen kinderen en volwassenen met stoornissen op deze gebieden, in het onderwijs, in de intramurale gezondheidszorg en als vrijgevestigd beroepsbeoefenaar. Zij beschikken over competenties in drie gebieden: 1) preventie, zorg, training en advies; 2) organisatie; en 3) beroep. In het eerste gebied vervullen zij de rol van zorgaanbieder/therapeut, trainer, adviseur of coördinator. In het tweede gebied zijn ze manager, ondernemer of begeleider/coach. In het derde gebied worden de rollen beroepsbeoefenaar en innovator onderscheiden. Het landelijk Studierichtingsleidersoverleg Logopedie (SRO-L) heeft op basis van het beroepsprofiel van de NVLF en van de wet BIG (Beroepen in de Gezondheidszorg) een competentieprofiel opgesteld (*Compass, 2005*). Dit is gevalideerd door het SRO-L, de NVLF, vertegenwoordigers uit het beroepenveld en de HBO-raad (vastgesteld in november 2004). Het competentieprofiel van het SRO-L is leidend voor de opleiding Logopedie van Zuyd Hogeschool (zie bijlage 1).

In *Compass* zijn de competenties in verband gebracht met de Dublin descriptoren. In een matrix is uitgewerkt in welke competenties de vijf Dublin descriptoren aan de orde komen. In het competentieprofiel is elk van de drie competentiegebieden uitgewerkt in drie competenties. De competenties zijn voorzien van deelcompetenties. Voorts zijn vijf beheersingsniveaus aangebracht op grond van de criteria complexiteit, verantwoordelijkheid en transfer. In het reguliere SRO-logopedie overleg is de aanpassing van het eindniveau van de competenties onderwerp van gesprek geweest. De frictie tussen *Compass* en de realiteit in de beroepsuitoefening bij genoemde competenties was herkenbaar voor de collega's van andere opleidingen. Zo heeft elke opleiding inmiddels een keuze gemaakt om hier meer realistisch mee om te gaan.

De opleiding van Zuyd Hogeschool heeft het te bereiken eindniveau van een aantal competenties aangepast op basis van evaluaties en ervaringen in praktijksituaties. Het te bereiken eindniveau van de competenties 3, 5 en 9 is gesteld op niveau 4 en van de competenties 1, 2b en 4 op niveau 3. De overige competenties moeten worden gerealiseerd op niveau 5. Deze keuze is gemaakt in overleg met beroepenveldcommissie van de opleiding. Studenten kunnen de competenties, die op niveau 3 en 4 moeten worden gerealiseerd, als surplus op niveau 5 afsluiten. Het panel onderschrijft de aanpassingen ten aanzien van het te bereiken eindniveau van de competenties en is van oordeel dat het competentieprofiel op deze wijze tegemoet komen aan de eisen van het beroep.

Naast Compass maakt de opleiding gebruik van het *National Transcript Speech & Language Therapy (SRO-L, 2011)*. Dit document is door de opleidingen Logopedie gezamenlijk ontwikkeld op basis van alle bestaande curricula. Het sluit aan bij het beroepsprofiel van de NVLF. Het bevat een nadere invulling van de drie competentiegebieden. Voor competentiegebied 1 worden de logopedische deelgebieden, de beroepsvaardigheden en de ondersteunende vakken uitgewerkt; voor competentiegebied 2 worden de algemene thema's op het gebied van de organisatie van de gezondheidszorg benoemd; en voor competentiegebied 3 wordt het praktijkgericht onderzoek uitgewerkt.

Ten slotte maakt de opleiding in haar onderwijs gebruik van de Dublin descriptor en van tien hbo-competenties. Deze laatste worden gebruikt in het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) en in (de beoordeling van) de stages (zie standaard 3).

De opleiding profileert zich door extra aandacht te besteden aan Evidence Based Practice (EBP). Het doel is dat EBP als minimumeis terugkomt bij het werken met en voor cliënten. Daarin moeten studenten laten zien dat zij evidence in hun dagelijkse afwegingen integreren. Zij moeten evidence op hun waarde kunnen schatten en kunnen doorvertalen naar het dagelijks handelen in de beroepspraktijk. De opleiding heeft een duidelijke visie op onderzoek, waarvan ze de betekenis nadrukkelijk ziet in het licht van het logopedisch handelen (vergelijk het hoofdstuk over het Bijzonder Kenmerk).

De opleiding onderhoudt intensieve contacten met partnerinstellingen in Duitsland, België en Finland. Daarnaast is zij betrokken bij het NetQues project dat is gericht op harmonisering van opleidingscompetenties op EU-niveau.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding het landelijke competentieprofiel Compass volgt, dat aansluit op het beroepsprofiel van de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie. Ze hanteert de negen competenties en de daarbij behorende beroepsrollen en deelcompetenties. Ze volgt ook de indeling in vijf beheersingsniveaus, met dien verstande dat ze voor een aantal competenties toewerkt naar niveau 3 of 4 als eindniveau. Het panel vindt dat de opleiding dit, in overleg met haar beroepenveldcommissie, adequaat heeft verantwoord en kan zich vinden in de geformuleerde eindniveaus.

De opleiding sluit tevens aan op het National Transcript Speech & Language Therapy, dat een nadere invulling bevat van de competentiegebieden, en maakt gebruik van de Dublin descriptoren en van tien daarvan afgeleide hbo-competenties. Het panel constateert dat de opleiding de Compass-competenties, het National Transcript en de Dublin descriptoren en hbo-competenties daadwerkelijk gebruikt als instrument in het onderwijs.

De opleiding profileert zich door extra aandacht te besteden aan evidence based practice. Onderzoek en EBP moeten in haar visie nadrukkelijk bijdragen aan de kwaliteit van het logopedisch therapeutisch handelen van de student.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Programma

Beknopte beschrijving van het programma

Het onderwijsprogramma is opgebouwd uit een propedeutische (60 EC) en een post-propedeutische fase (180 EC). Studiejaar 1 en 2 vormen het 'basistraject', dat voor alle studenten gelijk is. Jaar 3 en 4 vormen het 'toptraject'.

Het basistraject kent de volgende onderwijseenheden:

- Vier courses per jaar (elk 13 EC);
- Studieloopbaanbegeleiding (4 EC);
- Juniorproject / leerbedrijf (4 EC);
- Doorstroomassessments (8 EC).

In het toptraject kan de student eigen accenten leggen. Het bestaat uit:

- 1 Opleidingsminor (15 EC) (keuze uit: Logopedist als trainer; Aphasie en Dysartrie; Talkabilities);
- 2 Algemene minor (15 EC);
- 3 Twee stages (30+15 of 22,5+22,5 EC);
- 4 Juniorproject/leerbedrijf (4 EC);
- 5 Persoonlijke studieruimte / leerbedrijf (15 EC);
- 6 Bachelorthesis (30 EC).

De student kan in hoge mate zelf de volgorde bepalen en maakt inhoudelijke keuzes waarmee hij zich profileert.

Voor een uitvoerig overzicht van het programma: zie bijlage 2.

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

In het onderwijs staan realistische beroepsproducten, realistische kwaliteitseisen (logopedische standaarden) en realistische actuele bronnen (nationaal en internationaal) centraal. Beroepsechte opdrachten worden gecombineerd met flankerend onderwijs in de vorm van cursussen en trainingen. De praktijk staat zoveel mogelijk centraal, de vakken worden daaraan gekoppeld. De courses van de eerste twee jaar bevatten een beroepsopdracht (8 EC), een cursus (3 EC) en een training (2 EC). In de courseboeken is de vakinhoud concreet uitgewerkt naar casuïstiek, colleges en literatuur.

Het panel stelt vast dat in deze twee jaren alle stornoisgebieden in voldoende mate aan bod komen. Audiologie komt beperkt aan bod. De opdrachten zijn goed gekozen en bieden de studenten voldoende mogelijkheden om hun competenties te ontwikkelen. De literatuur is uitgebreid, actueel en van goede kwaliteit, behalve Nederlandstalig ook in ruime mate Engels- en Duitstalig. In het lesmateriaal wordt bovendien verwezen naar relevante websites. Voor de vaardigheidstrainingen wordt veel gebruik gemaakt van simulaties. Studenten en afgestudeerden geven aan dat ze wat eerder met 'echte' cliënten zouden willen werken, kennis beklijft beter als het in verband staat met de praktijk. Het panel onderschrijft het belang van het werken met 'echte' cliënten. De eerste intensieve confrontatie met echte cliënten vindt nu plaats in de stages in het toptraject. Daarin passen de studenten de opgedane kennis en vaardigheden toe en werken ze aan goede, gerichte opdrachten. De vaardigheidstrainingen en de stages bieden de studenten naar de mening van het panel goede mogelijkheden om hun beroepsvaardigheden te ontwikkelen.

In het programma is veel plaats ingeruimd voor onderzoek. Studenten worden geacht om gebruik te kunnen maken van onderzoeksresultaten én om zelf onderzoek uit te voeren. Bovendien staat het ontwikkelen van een kritische, onderzoekende houding gedurende het hele curriculum centraal. In het basistraject is het geïntegreerd opgenomen in vrijwel alle courses. In expliciete zin zijn er bijvoorbeeld colleges over methodisch logopedisch handelen, over het kiezen van meetinstrumenten, over statistiek en over ICF. Er is veel aandacht voor het wetenschappelijk onderbouwen van het logopedisch handelen, zowel in het basis- als het toptraject. In de stages moeten studenten kritische bewijzen leveren voor de ontwikkeling van hun competenties. Tijdens de voorbereiding van hun bachelorthesis volgen de studenten een collegereeks onderzoeksmethodologie & statistiek en voeren ze literatuuronderzoek uit. De studenten worden nadrukkelijk opgeleid tot kritische beroepsbeoefenaren. De EBP-profilering komt naar de mening van het panel in het onderwijs duidelijk tot uitdrukking. De drie pijlers van EBP die in de visie van de opleiding leiden tot de beslissing tot de handeling (de voorkeuren, wensen en kenmerken van de cliënt/patiënt – de evidence uit wetenschappelijk onderzoek – en de expertise van de professional) zijn herkenbaar aanwezig.

De opleiding voert samen met logopedisten en instellingen uit het beroepsveld en met het Lectoraat Autonomie en Participatie kwalitatief en kwantitatief toegepast onderzoek uit, soms in internationaal verband. Docenten die deel uitmaken van het lectoraat zorgen voor een verbinding met het curriculum logopedie, waardoor een directe toegang ontstaat tot actuele ontwikkelingen in het werkveld en tot relevante wetenschapsdomeinen.

Studenten laten zich tegenover het panel positief uit over de inhoud van het onderwijs. Ze vinden dat ze in de eerste twee jaar voldoende kennis en vaardigheden aangereikt krijgen om in de stages in de praktijk aan de slag te gaan met reële opdrachten. Ze vinden wel, met name afgestudeerden, dat ze in het basistrject wat meer in aanraking gebracht zouden kunnen worden met de praktijk. Het panel herkent in de gesprekken het besef bij de studenten dat ze worden opgeleid om hun logopedisch handelen kritisch te onderbouwen. Ze worden daar vanaf het eerste jaar van doordrongen. Studenten vinden wel dat er veel tijd wordt besteed aan reflectie. Dat zou concreter en gericht kunnen. Reflectie krijgt vooral vorm in reflectieverslagen die aan het eind van een blok ingeleverd moeten worden. De ervaring van de studenten is dat de terugkoppeling op de reflectieverslagen vrij laat komt. Reflectie zou meer als sturingsinstrument gebruikt kunnen worden wanneer het tijdens het blok gevraagd en becommentarieerd wordt. Afgestudeerden geven aan dat ze terdege geleerd hebben om steeds literatuur te raadplegen voor de onderbouwing van hun handelen, naar hun gevoel meer dan andere logopedisten doen.

Evaluaties (*NSE 2012, Keuzegids HBO 2012, HBO-monitor 2009-2010*) wijzen uit dat studenten tevreden zijn over de inhoud van het onderwijsprogramma.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat alle logopedische stoornisgebieden in de eerste twee jaar voldoende aan bod komen. Studenten krijgen de benodigde kennis en vaardigheden aangereikt. De gebruikte literatuur is goed en uitgebreid, zowel Nederlands-, Engels- als Duitstalig. In het toptraject in het derde en vierde leerjaar passen de studenten de kennis en vaardigheden toe. Hier worden ze in sterke mate geconfronteerd met de therapeutische praktijk. Dat gebeurt met name in de stage, waarbij gebruik gemaakt wordt van goede gerichte opdrachten. In deze fase van de opleiding hebben de studenten veel ruimte om hun eigen keuzes te maken, in het bijzonder in de Persoonlijke Studieruimte en de minoren. Daarbij wordt een groot beroep gedaan op hun vermogen hun keuzes te onderbouwen. Evidence based practice is in het gehele curriculum nadrukkelijk geïntegreerd herkenbaar. Vanaf het begin van de opleiding worden studenten aangezet tot een kritische houding en tot onderbouwing van hun handelen.

Op grond van deze overwegingen komt het panel tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De Compass-competenties en de Dublin-descriptoren/hbo-competenties zijn door het gehele programma heen herkenbaar. Het curriculum is volledig gebaseerd op de Compass-competenties. Van alle onderdelen is duidelijk aan welke competenties ze bijdragen en de competenties zijn zichtbaar in de courseboeken en handleidingen. De beroepsrollen zijn leidend voor de onderwijseenheden. Het National Transcript wordt gebruikt om de vakinhouden zo goed mogelijk af te dekken.

De opleiding heeft de Dublin-descriptoren uitgewerkt in een aantal generieke hbo-competenties aan de hand waarvan studenten op hun gedrag reflecteren. Ze leren dat in de eerste twee studiejaren. Vanaf jaar 1 houden ze een POP bij. In de studiejaren 3 en 4, in de stages en op aspecten van de Persoonlijke studieruimte en de bachelorthesis, beoordelen ze zichzelf en medestudenten op deze generieke hbo-competenties.

Het programma kent een drieledige fasering. In studiejaar 1 staat de geschiktheid voor het beroep centraal. Aan het eind van de propedeuse is de student studiebekwaam. In jaar 1 en 2 wordt de basis gelegd en wordt de student voorbereid om in het toptraject eigen accenten te leggen. Na afloop van het basistraject is de student stagebekwaam. In jaar 3 en 4 behaalt de student in de stages en de bachelorthesis de eindkwalificaties en is hij startbekwaam. Studiebekwaam, stagebekwaam en startbekwaam vormen de drie 'ankerniveaus' van de opleiding. Studiebekwaam komt overeen met beheersingsniveau 2; stagebekwaam met niveau 3, voor de competentie als therapeut niveau 4. Aan het eind van jaar 1 en 2 worden deze kwalificaties getoetst in doorstroomassessments.

Alle courseboeken en handleidingen, te raadplegen op Blackboard, gaan in op de relatie met de te behalen competenties. Bij de juniorprojecten, de doorstroomassessments, de persoonlijke studieruimte en bij de afronding van de beide stages en de bachelorthesis dient de student zelf aan te geven hoe hij zich verhoudt tot de competenties.

De competenties 1, 2b en 4 komen expliciet aan bod in het tweedejaars doorstroomassessment, competentie 2a wordt aangetoond in de kritische bewijzen in de stage. Competenties 5, 7, 8 en 9 komen aan bod in de bachelorthesis. Competentie 5 (beheerder) komt meer impliciet aan de orde bij de stages en bij het beheer van het eigen portfolio. Competentie 3 (coördinator) komt meer impliciet aan bod in de vormgeving van het eigen toptraject. Competentie 6 (begeleider/coach) komt impliciet aan bod in de stages, de bachelorthesis en de PSR, maar deze competentie is volgens de opleiding nog niet voldoende geborgd.

In de courseboeken en handleidingen wordt ook de samenhang toegelicht. Dat gebeurt eveneens in het openingshoorcollege van elke course. De vijf leerlijnen geven het onderwijs structuur. De studenten zijn vanaf het begin bewust bezig met de ontwikkeling van de competenties.

Volgens evaluaties (*NSE 2012*) zijn studenten tevreden over de samenhang tussen de verschillende onderdelen van het programma. Uit de gesprekken en uit materiaalbestudering leidt het panel af dat er weliswaar in voldoende mate sprake is van samenhang in het curriculum, maar dat de samenhang tussen de cursussen en de trainingen over de twee basisjaren niet altijd even duidelijk is. Studenten merken op dat ze vakken graag meer binnen een course afgerond zouden willen zien. Nu zijn die soms over meerdere courses gespreid en is de samenhang voor studenten minder zichtbaar. Binnen de courses zeggen ze het verband tussen de beroepsopdracht en de cursussen en trainingen te zien. Het panel heeft op grond van materiaalbestudering de indruk dat dit nog kan worden verduidelijkt. Het management merkt op dat de samenhang tussen de beroepsopdracht en de theorie nog kan worden versterkt. In het nieuwe curriculum, dat men vanaf 2014-2015 wil invoeren, wordt meer coherentie binnen de periodes aangebracht en ligt het accent in de courses 7 en 8 op herhaling en verdieping. Op het gebied van vaardigheden zullen lintmodulen worden aangeboden.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat het programma goed aansluit op de eindkwalificaties. Het is volledig gebaseerd op de Compass-competenties. Uit de gesprekken en uit materiaalbestudering leidt het panel af dat er weliswaar in voldoende mate sprake is van samenhang in het curriculum, maar dat de samenhang tussen de cursussen en de trainingen over de twee basisjaren niet altijd even duidelijk is.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het onderwijs is ingericht volgens de uitgangspunten: leren is een constructief, een actief en dynamisch, een interactief, een flexibel en een levenslang proces. Het is erop gericht dat studenten zich uitgedaagd voelen om te leren, zelfstandig en onder eigen verantwoordelijkheid.

De opleiding geeft dit vorm door het didactisch concept van de BDF-adviesgroep, waarin vijf onderwijsactiviteiten (leerlijnen) worden onderscheiden:

- Beroepsopdrachten, waarin studenten een beroepsproduct maken in een realistische setting en dat praktisch en theoretisch verantwoorden; hieraan zijn ervarings-/reflectieopdrachten gekoppeld, praktijkopdrachten en stages, die een steeds professioneler verrichten van werkzaamheden stimuleren;
- Cursussen: leren denken en redeneren als een professional, waarbij theorieën en modellen centraal staan, het eigen maken van kennis;
- Trainingen: beter en handiger worden in professionele vaardigheden;
- Studieloopbaanbegeleiding (SLB): grip krijgen en houden op de eigen studie en betekenis geven aan de toekomstige rol als kritisch professional (vergelijk standaard 12);
- Leerbedrijf en juniorprojecten: hierin maken studenten zelf keuzes en leggen ze persoonlijke accenten (profilering). Hier is niet zozeer sprake van een 'leerlijn'.

Het onderwijs in de eerste twee studiejaren heeft een vaste structuur en volgorde aan de hand van deze leerlijnen. In het toptraject is er flexibiliteit door keuzevrijheid in inhoud, vorm, tempo en volgorde.

De opleiding hanteert een mix van werkvormen die goed past bij het gekozen concept. Voor de beroepsopdrachten en ervaringsreflectie werken studenten projectmatig in kleine groepen van zes studenten of individueel. Ervaring opdoen en reflecteren op de opdracht doen ze individueel. Kennis maken ze zich eigen in onderwijsgroepen van twaalf studenten of in hoorcolleges voor de jaargroep. Trainingen vinden plaats in groepen van twaalf studenten, praktijkopdrachten in het leerbedrijf doen studenten individueel of in duo's of trio's. In de studieloopbaanbegeleiding worden individuele portfolio- en SLB-gesprekken gehouden en worden workshops georganiseerd.

Uit gesprekken met studenten en afgestudeerden blijkt dat de groepen soms door hen zelf worden samengesteld en dat soms de opleiding dat doet. Ze maken het panel duidelijk dat zijzelf en de docenten goed oog houden op meeliftgedrag van studenten.

Zij vertellen het panel verder dat het programma, met name het toptraject, hen sterk stimuleert om hun eigen keuzes te maken en te beargumenteren. Zo vullen zij de Persoonlijke Studieruimte zelf in en moeten ze voortdurend motiveren waarom ze de keuzes maken in het licht van hun ontwikkeling. Afgestudeerden waarderen de keuzevrijheid, omdat ze zich op die manier kunnen specialiseren.

Volgens evaluaties (*NSE 2012*) zijn de studenten tevreden over de gebruikte werkvormen en over de mate waarin ze zelf de inhoud te bepalen.

Overwegingen en conclusie

Het panel vindt dat de opleiding een mooi, praktisch vormgegeven didactisch concept hanteert. Het gekozen leerlijnenmodel zorgt voor structuur, de leerlijnverantwoordelijken spelen in de uitvoering een belangrijke rol. In het onderwijs wordt gebruik gemaakt van een goede mix van werkvormen, die enerzijds aansluiten op het gekozen concept en anderzijds op de leerdoelen en de leerstof. Het toptraject biedt de mogelijkheid van maatwerk. Dat vraagt veel van de eigen sturing door de student en de begeleiding daarvan.

Dit past echter bij de EBP-oriëntatie van de opleiding en bij het doel de student aan te zetten tot een kritische en argumentatieve houding. De opleiding slaagt daar goed in.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 5 Instroom

<i>Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.</i>

Bevindingen

Toelaatbaar tot de opleiding zijn studenten met een diploma havo, vwo of mbo in Nederland, een diploma Abitur of Fachabitur uit Duitsland of een diploma Humaniora uit België. In de afgelopen vier jaar was de instroom uit Nederland gemiddeld 31, uit Duitsland 49 en uit België 2 studenten.

De opleiding heeft een uitvoerige toelatingsprocedure om studenten een bewuste en beargumenteerde keuze te laten maken voor de studie. De procedure begint met een toelaatbaarheidsscreening en een persoonlijk gesprek: de studenten worden gescreend op spraak-, taal-, stem- en gehoorqualiteiten. Dit is een verplichte screening die door alle logopedieopleidingen op gelijke wijze wordt uitgevoerd. De studenten van het Aufbaustudium worden niet gescreend, zie hieronder. Aanvullend vindt een persoonlijk gesprek plaats over de vooropleiding, motivatie en studie- en beroepskeuze. Op basis van de screening en het gesprek wordt de student toegelaten of afgewezen. Zo nodig vindt er een vervolggesprek plaats op basis van een aangeleverd portfolio. Duitse studenten moeten uiterlijk aan het eind van het eerste studiejaar een NTII kwalificatie hebben behaald (dit geldt uiteraard niet voor het Duitstalige Aufbauprogramma, zie hieronder).

Bij de start van de opleiding verzorgen ouderejaars studenten samen met enkele docenten een introductieprogramma voor de nieuwe instromers. Dan maakt de student ook kennis met zijn persoonlijke studieloopbaanbegeleider, die hij in principe gedurende de gehele opleiding behoudt. De studieloopbaanbegeleider bespreekt eventuele aansluitproblemen of opstartproblemen en geeft adviezen voor specifieke ondersteuning, zoals faalangsttraining, leerstijlcoaching en het zelf werken aan spelling, grammatica en schrijfvaardigheid. In de studieloopbaanbegeleiding leggen de studenten een portfolio aan, dat wordt gebruikt als hulpmiddel voor het volgen van de studievoortgang, de competentieontwikkeling en de toetsing in de doorstroomassessments en in het eindgesprek van de beide stages. Zie ook standaard 12 over de studiebegeleiding.

De opleiding kent naast het reguliere vierjarige traject een aantal afwijkende studieroutes. In het BAHAMA-traject (Bachelor Heerlen en Aachen Master) kunnen studenten zich in het derde en vierde studiejaar kwalificeren voor de master Sprach- und Kommunikationswissenschaft aan de Rheinisch Westfälische Technische Hochschule (RWTH) in Aachen. In plaats van de opleidingsminor, de algemene minor en de persoonlijke studieruimte volgen zij voor 45 EC vakken aan de RWTH en worden zij extra bij hun bachelorthesis begeleid. Op basis van de resultaten hiervan kunnen zij rechtstreeks doorstromen naar de master. Het programma stelt de studenten naar de mening van het panel ruimschoots in staat om de eindkwalificaties van de bacheloropleiding te realiseren. Het is een relatief zwaar programma.

Een beperkt aantal studenten volgt jaarlijks een Bidiplomeringstraject met de Arteveldehogeschool te Gent (België). Zij volgen in het laatste studiejaar een gemeenschappelijke onderwijsmodule en doen de laatste stage en de afstudeerthesis bij de partnerinstellingen. Zij ontvangen een volwaardig bachelordiploma van de beide partnerinstellingen. De toelating en inhoud zijn naar de mening van het panel adequaat beschreven en verantwoord in de Regeling Bidiplomerings. De belangstelling voor dit traject loopt terug.

Studenten met een vwo-vooropleiding of gelijkwaardig kunnen een versneld traject volgen. Dit kan op verschillende manieren vorm krijgen, onder andere als een speciaal driejarig traject dat voorbereidt op rechtstreekse toelating tot de gezondheidswetenschappelijke masters van de Universiteit Maastricht.

Voorts kunnen studenten vrijstellingen aanvragen op basis van eerder verworven competenties, meestal studenten die al een andere opleiding in het hoger onderwijs hebben voltooid. Veelal gaat het om vrijstelling van de algemene minor (15 EC) en de persoonlijke studieruimte (15 EC). Voor de stages en de bachelorthesis wordt nooit vrijstelling verleend. Naast deze Nederlandstalige varianten biedt de opleiding het Duitstalige Aufbaustudium aan. Duitse mbo+ studenten kunnen in twee jaar een bachelordiploma aan de opleiding van Zuyd halen. Deze variant voorziet in de behoefte van Duitse logopedisten om zich te kwalificeren op bachelorniveau, waartoe in Duitsland nog weinig mogelijkheden bestaan (op dit moment zijn er ongeveer vijf bacheloropleidingen in Duitsland). Op basis van het Duitse staatsdiploma Logopedie (180 EC) en het eigen curriculum heeft de opleiding van Zuyd een programma ontwikkeld, waarbij studenten met name voor vakinhoud 120 EC vrijstellingen krijgen. Zij volgen in Heerlen een programma op maat, waarbij juist die onderdelen aan bod komen die in de Duitse programma's minder aan bod komen. Zo is er veel aandacht voor Wissenschaftliches Arbeiten en Wissenschaftliches Praktikum. Als afsluiting schrijven ze een bachelorthesis. Het programma is naar de mening van het panel zorgvuldig opgezet en biedt de studenten de mogelijkheden om de eindkwalificaties logopedie te behalen. Alle beslissingen over toelating tot deze routes en over vrijstellingen worden beoordeeld door de examencommissie. Het panel stelt op basis van materiaalbestudering en gesprekken vast dat dit op zorgvuldige wijze gebeurt.

Uit de gesprekken van het panel blijkt dat studenten met een mbo-vooropleiding het meeste moeite hebben met de overgang naar het hbo. De opleiding besteedt veel aandacht aan de begeleiding van deze studenten. Zo worden zij gedurende de eerste course in één groep geplaatst, daarna worden ze gemixt met studenten met andere vooropleidingen. De studenten vinden in het algemeen dat ze goed worden begeleid bij de overgang naar het hbo-onderwijs.

Evaluaties (*NSE 2012*) laten zien dat studenten vinden dat de opleiding goed aansluit bij hun vooropleiding. Uit de *Exit-enquête 2012* blijkt dat persoonlijke omstandigheden de belangrijkste reden zijn om de studie voortijdig te staken.

Overwegingen en conclusie

Het panel vindt dat de opleiding veel aandacht besteedt aan de kwaliteit van de instroom en aan een goede aansluiting op de vooropleiding van de studenten. Er is een uitvoerige toelatingsprocedure en er wordt uitgebreid aandacht besteed aan de overgang naar het hbo, zowel voor Nederlandse als voor Duitse studenten.

De opleiding kent diverse bijzondere trajecten, waarvan twee in samenwerking met partnerinstellingen in Duitsland en België. Daarnaast zijn er trajecten waarbij Nederlandse respectievelijk Duitse studenten vrijstellingen kunnen verkrijgen voor onderdelen van het programma. Deze trajecten zijn goed verantwoord.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

<i>Het programma is studeerbaar.</i>

Bevindingen

De opleiding heeft het programma verdeeld in eenheden van 15 EC per periode van 10 weken. Dat maakt het programma overzichtelijk en bevordert de studeerbaarheid.

Om te late studie-uitval te voorkomen heeft de opleiding een aantal drempels ingebouwd: studenten moeten in het eerste studiejaar tenminste 43 EC hebben behaald (drie van de vier courses) en ze moeten de propedeuse binnen twee jaar afronden. Om aan het tweede jaar te kunnen beginnen moet de student het doorstroomassessment van het eerste jaar hebben afgerond. Om te worden toegelaten tot het toptraject moet de propedeuse zijn afgerond en moeten er goede vorderingen in het tweede jaar zijn gemaakt. De student kan tot de stage worden toegelaten als hij het doorstroomassessment na het tweede studiejaar heeft gehaald. Van deze regels kan in bijzondere gevallen worden afgeweken na toestemming van de examencommissie. Om de studievoortgang te bevorderen is de studieloopbaanbegeleiding geïntensiveerd.

De opleiding streeft naar minimaal 12 contacturen (klokuren) per week, zoals is vastgelegd in de prestatieafspraken met het Ministerie OCW.

Op dit moment zijn er in de eerste twee studie jaren 11 contacturen per week. In het toptraject is dit variabel afhankelijk van de onderwijseenheid waarin de student zich bevindt.

Studenten vertellen het panel dat zij in sommige courses 30 uur op school zijn, in andere wat minder. Studenten met een mbo-vooropleiding vinden de studie pittig, vwo'ers vinden de studie goed te doen. Ook Duitse studenten vinden dat. Volgens evaluaties (*NSE 2012*) zijn de studenten tevreden over de studielast en de studieroosters. De opleiding geeft aan dat uit eigen evaluaties blijkt dat studenten de courses als pittig ervaren en dat het projectmatig werken in de beroepsopdrachten en de reflectie een groot appèl doet op de algemene studie- en zelfmanagementvaardigheden. Bovendien ervaren studenten pieken in de studiebelasting. Om die reden zet men zwaar in op de studieloopbaanbegeleiding. Desondanks heeft de opleiding het idee dat ze een te groot beroep doet op de planningsvaardigheden van de studenten. Daarmee wil men rekening houden bij de voorgenomen curriculumupdate. Omdat de beheersing van de Nederlandse taal bij Duitse studenten een vertragende factor blijkt te zijn, stelt de opleiding voor het komende jaar de eis dat ze bij aanvang van de opleiding al begonnen zijn met een cursus Nederlands. Zo nodig stelt men de NTII-eis verplicht voor aanvang van de studie. Met studenten met een studiebeperking of bijzondere omstandigheden wordt, in overleg met de examencommissie, bekeken welke oplossingen mogelijk zijn.

Overwegingen en conclusie

De opleiding heeft maatregelen genomen om de studeerbaarheid te bevorderen door onder meer een heldere structuur van het programma te bieden en door een aantal zinvolle studiedrempels in te bouwen. Studenten zijn in het algemeen positief over de studeerbaarheid en de studielast, maar ze vinden de studie pittig en ervaren soms pieken in de studiebelasting. De opleiding doet bovendien een vrij groot beroep op de planningsvaardigheden van de studenten. Het aantal contacturen benadert de prestatieafspraken met het ministerie.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De opleiding heeft een omvang van 240 EC. Dit wordt verantwoord in curriculumoverzichten in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding voldoet aan de wettelijke eisen met betrekking tot de duur en de omvang van het programma.

Het panel komt tot het oordeel **voldoende**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

<i>De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.</i>
--

Bevindingen

De opleiding heeft haar documenten op het gebied van het personeelsbeleid gebundeld in *Personeelsbeleid & Uitdagingen Zuyd Logopedie (2011)*. Het beleid sluit aan op het personeelsbeleid van Zuyd Hogeschool.

Binnen de hogeschool is een *Werkgroep docentprofessionalisering* actief, bestaande uit een aantal docenten die ideeën ontwikkelen voor de versterking van de positie van de docent als professional. De notitie *Introductie medewerkers* beschrijft een introductieprogramma en de verschillende rollen en taken op dit gebied. De eindverantwoordelijk voor de introductie ligt bij de teamleider. Functionerings- en beoordelingsgesprekken worden jaarlijks gevoerd door de teamleider (*Regeling functioneringsgesprekken en beoordelen, Zuyd Hogeschool 2011*). Als voorbereiding verzamelen medewerkers 360° feedback. In de gesprekken wordt gesproken over het persoonlijke inzetplan (PIP) van de medewerker. De gesprekken kunnen onder meer leiden tot scholingsprogramma's op individueel en teamniveau.

De afgelopen jaren is er tijd besteed aan scholing van het team, in het bijzonder op het gebied van toetsing en coaching. Docenten geven aan dat verdere scholing op het gebied van begeleiding van studenten gewenst is. Daarnaast is een aantal docenten betrokken bij onderzoeksprojecten van het lectoraat. Dat leidt tot professionalisering op het gebied van onderzoeksvaardigheden. De begeleiders van de bachelortheses hebben jaarlijks een 'bachelor retreat' met het oog op kennisdeling en op verdere professionalisering door bijvoorbeeld externe experts.

De opleiding voert een beleid om het aantal docenten met een masteropleiding en een PhD-grad te verhogen. Op dit moment zijn er drie docenten in opleiding voor een mastergraad en zijn er drie docenten bezig met een promotietraject.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding het functionerings- en beoordelingsbeleid consequent uitvoert en dat zij in voldoende mate zorgt voor de professionalisering van haar medewerkers. De teambrede scholing sluit aan op het onderwijsbeleid.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Het team van de opleiding bestaat uit 30 docenten. Daarvan heeft 59% een bachelorgraad, 34% een mastergraad en 7% een PhD-grad. De opleiding streeft voor 2020 naar 100% docenten met een mastergraad en 20% met een PhD-grad.

Het team laat een goede spreiding zien over de verschillende logopedische stoornisgebieden en andere relevante vakgebieden. Het team dekt het kennis- en vaardigheidsgebied van de logopedie goed af. Uit een overzicht blijkt dat 38% van de docenten werkzaam is als logopedist. Alle docenten, trainers en begeleiders die bij het team logopedie gaan werken worden didactisch geschoold in een docentencursus.

Het team is zo georganiseerd, dat in jaar 1 en 2 de leerlijncoördinatoren verantwoordelijk zijn voor een van de leerlijnen: beroepsopdrachten en ervarings-/reflectieopdrachten; cursussen; trainingen; en studieloopbaanbegeleiding. Zij zijn qua expertise gekoppeld aan de inhoud van de leerlijn. In jaar 3 en 4 is de inhoudelijke expertise gekoppeld aan de coördinatoren voor respectievelijk de stages, de minoren en de bachelorthesis. Dit is de verticale structuur. Horizontaal zijn er coördinatoren voor respectievelijk de intake, het leerlijnenoverleg, leerjaar 1, leerjaar 2, de doorstroomassessments en het toptraject. De dagelijkse leiding ligt bij de teamleider, ondersteund door het kernteam (drie docenten, beleidsmedewerker en managementassistent).

De thesiskringen worden begeleid door docenten met inhoudelijke expertise op masterniveau. Een aantal begeleiders is gepromoveerd of zit in een promotietraject.

Studenten en afgestudeerden laten zich tegenover het panel positief uit over de kwaliteit van de docenten. Ze zijn goed op hun vakgebied, zowel de vaste docenten als de gastdocenten die worden ingeschakeld. Het merendeel van de (vaste) docenten is ook didactisch goed onderlegd, voor enkele docenten geldt dat volgens studenten niet. De opleiding wijt dat aan de mate van ervaring van deze docenten.

Volgens de *NSE 2012* zijn de studenten zonder meer tevreden over de kwaliteit van de docenten, zowel inhoudelijk als didactisch. Over de kennis van de docenten over de beroepspraktijk zijn ze zeer te spreken.

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft een positieve indruk van het docententeam. Het team is zeer gemotiveerd en betrokken en heeft een sterk gedeelde visie op het onderwijs. De docenten hebben verschillende rollen en tonen veel eigen initiatief en verantwoordelijkheid.

Het docententeam kent een goede spreiding over de logopedische stoornisgebieden en relevante vakgebieden. De docenten beschikken over goede vakinhoudelijke expertise en over relevante werkervaring en ze onderhouden veel relaties met het beroepenveld. De didactische kwaliteiten van een aantal docenten verdienen enige aandacht. Het aantal docenten met een master-grad en een PhD-grad kan nog worden verhoogd. Dat neemt niet weg dat kennis van onderzoek in voldoende mate aanwezig is en goed wordt benut.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

<i>De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.</i>
--

Bevindingen

Het merendeel van de 30 docenten van het team Logopedie werkt parttime. Iets meer dan de helft van de docenten heeft een aanstelling van 0,5 fte of meer. In totaal beschikt de opleiding over een (vaste) docentenformatie van ongeveer 15 fte. De student/docentfte ratio is ongeveer 19. De docenten met kleine tot zeer kleine aanstellingen worden ingezet vanwege hun specifieke expertise, gedurende een bepaalde onderwijsperiode. Naast het vaste personeel maakt de opleiding gebruik van gastcolleges door externe deskundigen uit het beroepenveld en worden externe inhoudsdeskundigen ingezet als assessor in de doorstroomassessments in jaar 2.

Volgens docenten is de werkdruk behoorlijk hoog, maar ze ervaren hun werk als uitdagend. Ze realiseren zich dat er veel flexibiliteit van hen wordt gevraagd. Het panel heeft de indruk dat de stimulerende werkomgeving de werkdruk voor de docenten hanteerbaar maakt. Uit het gesprek van het panel met studenten en uit de *NSE 2012* komt naar voren dat de docenten goed bereikbaar zijn.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding over voldoende formatie beschikt voor de uitvoering van het onderwijs.

Het panel komt tot het oordeel **voldoende**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding is ondergebracht in een eigen vleugel van het gebouw in Heerlen. Naast de gangbare onderwijsvoorzieningen, zoals lokalen en collegezalen, beschikt de opleiding over de volgende speciale voorzieningen.

Vanuit het Servicepunt Logopedie (Sepulogo) worden diverse activiteiten voor en door studenten gecoördineerd. Het wordt gerund door tweedejaars studenten, die opleidingsgerelateerde opdrachten uitvoeren in het kader van het juniorproject. Het is met name bedoeld om eerstejaars studenten van dienst te zijn en te helpen met vragen, problemen en wensen. Ook het secretariaat van de opleiding bevindt zich in deze ruimte, zodat de lijnen kort zijn.

De opleiding maakt gebruik van Blackboard, beschikt over een website en communiceert via facebook met studenten en alumni. In het hele gebouw is WiFi aanwezig en de mogelijkheid om plaatsonafhankelijk te printen.

Er is een uitleencentrum waar studenten van de Faculteit Gezondheidszorg materialen en hulpmiddelen kunnen lenen. Voor logopediestudenten zijn er bijvoorbeeld tests en testmaterialen, therapiematerialen, logopedische hulpmiddelen, verbruiksartikelen en audioapparatuur.

De opleiding beschikt over een aantal specifieke logopedielokalen: lokalen voor stem en spraak en ruimten voor audiometrie.

De Hogeschool Zuyd bibliotheek beschikt over een groot aanbod van digitale databanken die ook vanaf de thuiswerkplek toegankelijk zijn. Voor studenten worden er workshops informatievaardigheden en databankeninstructie gegeven. Studenten die bezig zijn met hun thesis kunnen ondersteuning krijgen vanuit de bibliotheek. Voor de docenten biedt de bibliotheek hulp bij het zoeken naar literatuur en het up-to-date houden van de collectie. Eenmaal per week werkt de vaste informatiemediair op een werkplek bij de docenten van de opleiding om contactmogelijkheden te bevorderen. De bibliotheek deelt nieuwe ontwikkelingen en nieuwtjes via Scoop-it en Twitter, waar (inter)nationale verenigingen veel gebruik van maken.

Het panel heeft de voorzieningen bezichtigd en heeft erover gesproken met studenten en docenten. Het panel stelt vast dat de leslokalen en collegezalen voldoen aan wat men daarvan mag verwachten. Er zijn relatief weinig ruimtes voor groepswork, maar als ze die tijdig (on-line) reserveren lukt dat volgens studenten wel. Daarnaast zijn er werkplekken in de bibliotheek en werkhoeken op de gangen.

Het servicepunt Sepulogo is een centrale en herkenbare ruimte die wordt ervaren als een soort 'huiskamer'. Studenten geven aan dat ze daar met hun vragen terecht kunnen.

De Zuyd bibliotheek biedt veel mogelijkheden voor toegang tot informatie en biedt goede ondersteuning aan studenten en docenten. De bibliotheek is alleen overdag geopend. De opleiding beschikt over een beperkte collectie boeken op het gebied van logopedie, maar heeft een goed toegankelijke collectie digitale literatuur.

De specifieke logopedische voorzieningen zijn in voldoende mate aanwezig, maar een verdere uitbreiding en verbetering is gewenst. De lokalen voor stem en spraak zijn niet groot, maar wel voldoende voor groepen van 12 studenten. De twee ruimten voor audiometrie voldoen aan de eisen. Verder is uitbreiding met observatieruimten met one-way-screen wenselijk (als alternatief kan ook gebruik gemaakt worden van webcams), alsmede uitbreiding van het aantal behandelruimten. Nieuwe testmaterialen zijn aanwezig, maar er zouden meer exemplaren beschikbaar moeten zijn.

De *NSE 2012* geeft over de gehele linie positieve scores op de studiefaciliteiten.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de voorzieningen waarover de opleiding beschikt toereikend zijn voor de uitvoering van het onderwijs. De algemene onderwijsvoorzieningen, zoals lokalen en werkplekken, zijn voldoende. Specifieke logopedische voorzieningen zijn weliswaar aanwezig, maar op dit punt is nog ruimte voor verbetering. De bibliotheek biedt voldoende toegang tot informatie en biedt daarbij ondersteuning aan studenten en docenten. De opleiding heeft een goed toegankelijke collectie digitale literatuur, de eigen boekencollectie is beperkt.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

<i>De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.</i>

Bevindingen

Studiebegeleiding

Elke student krijgt bij het begin van de opleiding een studieloopbaancoach en behoudt die in principe gedurende zijn gehele studieloopbaan. De studieloopbaancoach, een docent uit het team logopedie, begeleidt de student bij de ontwikkeling van zijn persoonlijke en professionele competenties. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) en een portfolio. De studieloopbaanbegeleiding wordt gekenmerkt door een afnemende processturing door de coach en een toename van verantwoordelijkheid voor het leerproces door de student zelf. In geval van bijzondere persoonlijke problemen of omstandigheden wordt de studentpsycholoog ingeschakeld.

Docenten lichten in het gesprek met het panel toe dat er in het kader van de studieloopbaanbegeleiding in de eerste twee jaren meerdere gesprekken en trainingen per course worden gevoerd. Studenten worden daarin begeleid ten aanzien van reflectie op hun gedrag bij het opstellen van hun POP en ze worden voorbereid op de doorstroomassessments en op de keuzes voor het toptraject. Studenten geven tegenover het panel te kennen dat ze reflectie zinvol vinden, maar dat er wel erg veel aandacht aan wordt besteed. Bovendien is de vorm eenzijdig (schrijven van reflectieverslagen) en is het vaak veel aan het eind van een blok. Studenten geven ook aan dat niet alle SLB'ers op dezelfde wijze handelen.

De studieloopbaancoach speelt een belangrijke rol in het ondersteunen van de studenten bij hun keuzes in het toptraject met het oog op hun individuele leerroute. In dit verband speelt de examencommissie een belangrijke rol. Deze maakt afspraken met studenten in de vorm van studiecontracten.

Naast de studieloopbaancoach, zijn er ook coaches in stage- en thesiskringen. Het panel is goed te spreken over de begeleiding van de studenten in de stage- en de thesiskringen in jaar 3 en 4. Deze vorm is goed gekozen en biedt de mogelijkheid om de studenten goed te begeleiden en te volgen in hun individuele ontwikkeling. In de stagekring worden de studenten begeleid door een deskundige op het gebied van stagebegeleiding. De thesiskring wordt begeleid door een inhoudelijk expert op het gebied van het (logopedische) stoomisgebied en van toegepast onderzoek. Afgestudeerden zijn positief over de begeleiding in de stage- en thesiskringen. Er is een open sfeer die bevorderlijk is voor de reflectie. Het begeleidingstraject van de thesis vinden ze goed gestructureerd: er is duidelijkheid over de aanpak, zoals ten aanzien van de onderwerpkeuze en het schrijven van een thesisvoorstel. Het management wil de wisselwerking tussen (docent-)onderzoeker en student meer intensiveren en meer aansluiting met het lectoraat tot stand brengen.

Uit de *NSE 2012* blijkt dat de studenten positief zijn over de studiebegeleiding. Ook in het gesprek van het panel met studenten klinkt tevredenheid door, zij het dat zij opmerken dat de kwaliteit en de inzet van de begeleiding door de docenten nogal verschilt. Docenten en management geven aan dat er inmiddels meer rekening wordt gehouden met de affiniteit van docenten met studieloopbaanbegeleiding. Naar de mening van het panel is echter nog aandacht nodig voor de kennis en vaardigheden van de docenten op dit gebied.

Informatievoorziening

De opleiding maakt voor haar informatievoorziening gebruik van Blackboard. Daarop staan alle cursussen vermeld alsmede andere relevante informatie. Studenten vinden deze informatie duidelijk.

De studievoortgang van de studenten wordt geregistreerd in OSIRIS. Studenten en docenten hebben toegang tot dit systeem.

Uit de *NSE 2012* blijkt dat de studenten positief zijn over de informatievoorziening.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de studieloopbaanbegeleiding in het algemeen voldoende functioneert. Studenten worden goed begeleid bij de overgang naar het hbo en bij het maken van de keuzen tijdens hun studie. Ze worden al in de eerste twee jaar, vooral in het tweede jaar, voorbereid op de keuzen die ze willen maken voor het toptraject. Ze worden in voldoende mate begeleid bij de reflectie op hun handelen, maar de vorm waarin dat gebeurt is te eenzijdig en het gebeurt vaak aan het eind van het blok. De coachingsvaardigheden van de docenten lopen bovendien uiteen. Gezien de eisen die het gekozen didactische concept met veel keuzevrijheid voor de studenten stelt, verdient dit aandacht. De studenten zijn goed te spreken over het contact met de docenten. Het panel neemt een sterke feedback-cultuur waar, van studenten onderling, van docenten onderling en tussen studenten en docenten over en weer.

De opleiding verschaft goede informatie aan studenten, zowel via onderwijsdocumenten als via Blackboard.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

<i>De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.</i>

Bevindingen

De opleiding beschrijft haar kwaliteitszorgbeleid in het document *Kwaliteitszorg in beeld (Zuyd Logopedie, 2012)*. Ze evalueert de inhoud, de vorm en de uitvoering van het onderwijs per course en per jaar.

Per course worden er digitale evaluaties uitgevoerd (Questback). Daarnaast evalueren de uitvoerende docenten de courses van elke leerlijn en de opleidingsminoren, de stages en de theses. De resultaten worden verwerkt in een verslag en worden besproken in kwaliteitspanels. Deze bestaan uit de leerlijnverantwoordelijken, studenten uit de opleidingscommissie en een vertegenwoordiging van de studenten die de course hebben gevolgd. Op basis van de bevindingen van het kwaliteitspanel worden verbeterpunten geformuleerd en wordt vastgesteld wie de uitvoerder daarvan is. De leerlijnverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de uitvoering ervan. De kwaliteitspanels worden georganiseerd door de kwaliteitscoördinator. Dit is de procedure voor jaar 1 en 2. Voor jaar 3 en 4 is de kwaliteitsbewaking ondergebracht bij de verschillende coördinatoren in het toptraject, voor de minoren, de stages en de bachelorthesis. Deze zijn verantwoordelijk voor de gehele pdca-cyclus.

De opleiding evalueert het onderwijs elk jaar met behulp van de Nationale Studenten Enquête (NSE), de Keuzegids, de HBO-monitor en de Exit enquête Flycatcher. De NSE bestrijkt praktisch alle aspecten van de opleiding. Het streefdoel is een overall score van 4,0 op een vijfpuntsschaal. Het streefdoel voor de Keuzegids is minimaal een + score op alle onderdelen (op een schaal van - - tot ++ of van - - - tot +++). De HBO-monitor wordt afgenomen onder afgestudeerden. Als streefdoel hanteert de opleiding een 'mee eens' percentage van 70% en een rapportcijfer 7,5. De Exit enquête geeft inzicht in het profiel van de studiestaker en in de redenen van uitval.

Een keer per twee jaar neemt de hogeschool het Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) af. Het streefdoel is een beoordeling van gemiddeld 7,6 op alle onderdelen.

Volgens het gesprek met het panel en de *NSE 2012* zijn studenten positief over de wijze waarop het onderwijs wordt geëvalueerd.

Overwegingen en conclusie

De opleiding maakt gebruik van een mooi kwaliteitssystem, waarbij het onderwijs per periode en per jaar wordt geëvalueerd. De digitale course-evaluaties per periode worden aangevuld met kwaliteitspanels, waarin op zinvolle wijze de resultaten en mogelijke verbeteracties door studenten en leerlijnverantwoordelijken worden besproken. Jaarlijks worden de gebruikelijke landelijke evaluatie-instrumenten onder studenten en afgestudeerden ingezet. De docenten worden tweejaarlijks bevraagd. Voor de evaluaties zijn streefnormen geformuleerd. Het panel constateert dat het systeem zowel bij docenten als studenten leeft. In het bijzonder de kwaliteitspanels vormen een goed instrument.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

Eindverantwoordelijk voor het doorvoeren van verbeteringen in het onderwijs zijn de teamleider en het kernteam, die de uitvoering van verbetermaatregelen delegeren en faciliteren. De kwaliteitscoördinator en de leerlijnverantwoordelijken spelen een belangrijke uitvoerende rol, waar mogelijk worden studenten betrokken bij verbetermaatregelen (in het kader van juniorprojecten). Verbeteracties worden vermeld op Blackboard. De afspraken over verbetermaatregelen zijn opgenomen in de verslagen van de kwaliteitspanels, van het kernteam en van het leerlijnoverleg. In de PIP's wordt opgenomen welke (grotere) verbetermaatregelen de medewerker gaat uitvoeren, al of niet samen met anderen.

Op managementniveau maken de faculteitsdirecteur en de teamleiders via managementcontracten afspraken met het College van Bestuur over zaken als onderwijs, personeel, scholing en rendementen. De afspraken worden geconcretiseerd in jaarplannen. Van de teamleider Logopedie wordt verwacht dat hij een bijdrage levert aan het realiseren van de prestatieafspraken die de hogeschool voor 2013-2015 heeft gemaakt met het Ministerie van OCW. Zo dient per 1 september 2013 het aantal contacturen in de propedeuse tenminste gemiddeld 12 uur per week te zijn.

De studenten zijn volgens de *NSE 2012* positief over de informatie die ze krijgen over de uitkomsten van de evaluaties, over de wijze waarop de opleiding gebruik maakt van deze uitkomsten en over de manier waarop de opleiding reageert op klachten en problemen.

Het panel stelt vast dat de opleiding serieus werk heeft gemaakt van het doorvoeren van verbeteringen naar aanleiding van de visitatie in 2007. Zij verantwoordt dit in de Kritische Reflectie. Naar aanleiding van opmerkingen van de vorige visitatiecommissie heeft de opleiding haar internationaal netwerk versterkt door een uitbreiding van het aantal partnerinstellingen en door andere contacten binnen de EU. Het aantal keuzemogelijkheden voor de student is uitgebreid in het toptraject. Het toetsbeleid is beter gestroomlijnd en er zijn goede assessments ontwikkeld. Het toedelen van coördinerende taken ten aanzien van de leerlijnen maakt gerichte keuzes met betrekking tot (de uitvoering van) het programma mogelijk. Bovendien is er meer aandacht gekomen voor de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers en voor teamontwikkeling. De betrokkenheid van studenten bij de kwaliteitszorg is ten opzichte van de vorige visitatie verbeterd door het gebruik van digitale enquêtes in combinatie met kwaliteitspanels.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de taken en verantwoordelijkheden voor het verbeterbeleid goed zijn belegd en dat er adequaat naar wordt gehandeld. De afspraken over verbetermaatregelen worden goed vastgelegd. De verbeteracties worden vermeld op Blackboard. De opleiding heeft zich de aanbevelingen van de vorige visitatie ter harte genomen en waar nodig verbeteringen doorgevoerd. Het panel constateert dat er binnen de opleiding sprake is van een kwaliteitscultuur.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

Studenten worden bij de kwaliteitszorg betrokken door middel van schriftelijke NSE-evaluaties, de course-evaluaties Questback en de Zuydminorenevaluaties. Daarnaast zijn er mondelinge evaluaties met de docenten en na afloop van de lessen en met de coördinatoren van de PSR, de stages en de bachelorthesis. Studenten nemen deel aan de kwaliteitspanels die na elke course worden gehouden en maken deel uit van de opleidingscommissie. Van elk studiejaar zijn twee of drie studenten lid van deze commissie. Daarnaast zijn er twee docent-leden. De commissie komt regelmatig bijeen en bespreekt consequent de resultaten van evaluaties, zoals de course-evaluaties en de verslagen van de kwaliteitspanels. Daarnaast komen andere onderwerpen aan de orde zoals de voorlichting aan eerstejaars studenten, blackboard et cetera. Jaarlijks adviseert de commissie over de OER.

Alumni worden betrokken door middel van de HBO-monitor. Verder worden contacten met hen onderhouden via facebook.

Docenten worden betrokken via het Medewerkerstevredenheidsonderzoek en via het leerlijnoverleg, de kwaliteitspanels en het docentenoverleg. Daarnaast zijn ze betrokken bij de evaluatieanalyses via de beleidsmedewerker en zijn ze betrokken bij de examencommissie en de opleidingscommissie. Het leerlijnoverleg vervult een centrale rol ten aanzien van de organisatie en de inhoudelijke vormgeving van het onderwijsprogramma.

Het beroepenveld is betrokken via de beroepenveldcommissie. Daarnaast zijn er veelvuldig contacten met stage-instellingen en met instellingen in het kader van PSR. De Beroepenveldcommissie bestaat uit twaalf leden uit verschillende vakgebieden, zowel afkomstig uit Duitsland als uit Nederland. De commissie komt zes maal per jaar bijeen. De commissie wordt om advies gevraagd, bijvoorbeeld over de eindcriteria voor de stages of over beleidsdocumenten. Leden van de commissie worden betrokken bij assessments, zoals bij het afstuderen. De commissie wordt door de opleiding duidelijk beschouwd als een serieuze partner.

De examencommissie bestaat uit drie interne en een extern lid, een logopedist met affiniteit voor het onderwijs. De interne leden van de commissie fungeren tevens als toetscommissie. Het panel stelt vast dat de examencommissie haar rol vervult ten aanzien van de vaststelling van examens en het verlenen van vrijstellingen. Zij vervult tevens een rol met betrekking tot de bewaking van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling, zoals hieronder wordt beschreven in standaard 16. Het management geeft tegenover het panel aan dat de taakafbakening tussen de examencommissie en de toetscommissie nog verheldering behoeft.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de studenten, medewerkers, alumni en het beroepenveld via diverse evaluaties en overlegvormen bij de kwaliteitszorg worden betrokken. De opleiding kent een uitgebreide overlegstructuur. Het leerlijnoverleg vervult een centrale rol ten aanzien van de inhoud en de vormgeving van het onderwijsprogramma. De opleidingscommissie is zeer actief: ze komt regelmatig bijeen, bespreekt de resultaten van evaluaties en relevante thema's die zich aandienen. Daarnaast adviseert ze jaarlijks over de Onderwijs- en examenregeling. Ook de beroepenveldcommissie komt regelmatig bijeen en wordt regelmatig om advies gevraagd. Leden van de commissie zijn betrokken bij assessments. De examencommissie en de toetscommissie overlappen elkaar voor het grootste deel. Het is zaak de samenstelling en de verantwoordelijkheden van beide commissies nog eens tegen het licht te houden.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De opleiding heeft haar toetsbeleid op inzichtelijke wijze vastgelegd in de *Toetsnota Opleiding Logopedie 2012-2015 (Toetscommissie, september 2012)*.

De toetsen zijn ondergebracht in het Competentie Assessment Programma (CAP). Daarin wordt per jaar en per leerlijn vermeld welke toetsvormen worden gehanteerd, bijvoorbeeld een kennistoets (open of gesloten vragen), casustoets, beroepsproduct, reflectie, vaardigheidstoets of kritische bewijzen (bij de stage). Tevens wordt aangegeven of het gaat om een formatieve, summatieve, groeps- of individuele toets gaat en of die wordt beoordeeld door een interne of een externe beoordelaar of door een medestudent. Ook wordt vermeld welke beroepscompetenties ermee worden beoordeeld. Aan het eind van het eerste en het tweede studiejaar zijn er doorstroomassessments. Na het eerste jaar moeten studenten in een portfolio-assessment tonen dat ze Compass-niveau 1 en 2 hebben bereikt (studiebekwaam), na het tweede jaar in een performance-assessment niveau 1, 2 en 3 (stagebekwaam). In de stage en in de bachelorthesis toont de student aan startbekwaam te zijn. De competenties 2a, 6, 7 en 8 moeten ze beheersen op niveau 5, de overige competenties op niveau 3 of 4 (vergelijk standaard 1). Studenten worden zowel individueel als in groepen beoordeeld.

In een overzicht laat de opleiding zien dat dit op een evenwichtige wijze is gespreid en dat de studenten in voldoende mate op hun individuele prestaties worden beoordeeld. Dat geldt bijvoorbeeld voor de kennis-, vaardigheids- en casustoetsen, bij de doorstroomassessments en bij de kritische bewijzen tijdens de stages. Bij de beoordeling van de persoonlijke studieruimte, het tweede doorstroomassessment, de stage en de bachelorthesis worden naast interne ook externe beoordelaars ingezet, zoals leden van de beroepenveldcommissie.

Om de kwaliteit van de toetsen te waarborgen maakt de opleiding gebruik van een toetsprotocol: een stappenplan voor docenten voor het ontwikkelen, het afnemen en het beoordelen van een toets. Het wordt gebruikt door de leerlijnverantwoordelijken bij de ontwikkeling van de courses. De toetscommissie van de opleiding, die grotendeels samenvalt met de examencommissie, ziet erop toe dat de toetsen aan de eisen van het protocol voldoen. De docenten bespreken de inhoud van de toetsen met de leerlijncoördinator, de toetsvorm ligt vast. De toetscommissie beoordeelt steekproefsgewijs de kwaliteit van de toetsen. Zij is daartoe gemandateerd door de examencommissie. Het ligt in de bedoeling ook de kwaliteit van de eindproducten steekproefsgewijs te bewaken. Hoewel het panel een positieve indruk heeft van de kwaliteit van de toetsen en de eindproducten (zie hieronder), is het van mening dat de examencommissie de bewaking van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling systematischer kan aanpakken. Ook de samenstelling en de taken van de toetscommissie vragen om verheldering (vergelijk standaard 15).

Het panel heeft zich door materiaalstudie en gesprekken een beeld gevormd van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling. Het stelt vast dat de opleiding een mooie variatie van toetsen gebruikt, passend bij het gekozen onderwijsconcept. De toetsen die het panel heeft gezien sluiten aan op de doelstellingen en zijn relevant en van een goed niveau. Zowel schriftelijk als mondeling is sprake van goede feedback, hetgeen past binnen de algemene feedback-cultuur die het panel aantreft, zowel van studenten en docenten over en weer als ook onderling.

Voor de beoordeling van de mondelinge en schriftelijke toetsen worden adequate formulieren met indicatoren gebruikt. De wijze waarop deze worden ingevuld door de docenten verschilt echter in de mate van uitvoerigheid van de motivering van de beoordeling. Bij beoordelingen waarbij narratieve gedragscriteria (beschrijvingen) worden gebruikt, worden deze aan de hand van een nadere omschrijving en een conversietabel omgezet in een cijfer.

Uit de gevoerde gesprekken leidt het panel af dat de beoordeling van de competentieontwikkeling van de studenten voor hen duidelijk is. Ze weten wat er van hen verwacht wordt. Tijdens de opleiding worden ze er ook goed op voorbereid om zichzelf en elkaar op de competenties te beoordelen.

De eindbeoordeling van de stage ligt bij de stagedocent, die daarin het advies van de stagebegeleider van de instelling meeneemt. De student vult een zelfbeoordelingsformulier in aan de hand van de tien hbo-competenties. Hij neemt daarbij kritische bewijzen op voor zijn professioneel handelen als therapeut.

Het formulier wordt ondertekend door de stagebegeleider bij de instelling. De docent beoordeelt het eindverslag en de kwaliteit van de kritische bewijzen die de student opneemt voor zijn competentieontwikkeling. De praktijkbegeleider heeft in de beoordeling hiervan een adviserende rol. In de stagekringen volgen de studenten elkaar kritisch en bespreken ze hun persoonlijke reflecties en ontwikkelpunten.

De studenten doen hun bachelorthesis vrijwel altijd in duo's. De reden daarvoor is dat de opleiding veel belang hecht aan het kunnen samenwerken door studenten. Studenten kiezen voor een thesiskring rond een logopedisch stoornisgebied. In de thesiskringen worden ze begeleid door een docent. In deze kringen wordt ook het individuele leerproces begeleid en gevolgd en wordt de inbreng van de studenten in de duo-opdrachten bewaakt. In reflectieverslagen moeten studenten op hun leerproces en hun inbreng reflecteren. De beoordeling van de bachelorthesis vindt plaats op basis van het product, het leerproces en de presentatie. Het product wordt beoordeeld door de docentbegeleider en door een tweede beoordelaar, een docent of een externe beoordelaar. Het individuele leerproces van de student wordt beoordeeld door de docentbegeleider en de eindpresentatie door een jury, bestaande uit begeleiders en experts van de opleiding en uit het beroepenveld. Het panel vindt dat de opleiding een zorgvuldige procedure volgt om het individuele eindniveau van de studenten te bepalen. In de stages worden de studenten geheel individueel beoordeeld en de individuele beoordeling van de theses in duo's is op een adequate manier geborgd.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

De opleiding beoordeelt met name in de stage en de bachelorthesis of de student de eindkwalificaties heeft behaald en startbekwaam is.

De studenten werken in een stagekring en een thesiskring (zie standaard 12). Het Lectoraat Autonomie en Participatie fungeert als mogelijke opdrachtgever voor thesisprojecten.

Het panel heeft van vijftien afgestudeerden van de laatste twee jaren de bachelorthesis bestudeerd en heeft van deze studenten kritische bewijzen van de stage ingezien. De beoordelingen van de bachelortheses liepen uiteen van 5,5 tot 9. Het panel stelt vast dat al deze studenten terecht zijn afgestudeerd. De hoog beoordeelde werkstukken zijn inderdaad van een hoog niveau. Het panel herkent hierin de evidence based aanpak, zoals de opleiding die nastreeft. De laag gewaardeerde producten laten een acceptabel zij het niet hoog bachelorniveau zien. Deze theses kenmerken zich door een zwakkere uitvoering op meerdere aspecten, zoals het raadplegen van literatuur, onderbouwen van onderzoeksvragen, relateren van uitkomsten aan onderzoeksvragen, et cetera. Van een evidence based aanpak is hier nog weinig sprake. Het valt het panel op dat vooral de theses van het BAHAMA-traject van hoge kwaliteit zijn. Het panel vindt dat de studenten tijdens de stage aantonen dat ze zich de competenties hebben eigen gemaakt. Ze onderbouwen hun logopedisch handelen op zorgvuldige en kritische wijze. De evidence based aanpak is hierin in het algemeen zichtbaar.

Uit de *HBO-monitor* blijkt dat veel afgestudeerden opnieuw zouden kiezen voor deze opleiding. De opleiding heeft hen in voldoende mate een basis gegeven om te starten op de arbeidsmarkt en om hun kennis en vaardigheden verder te ontwikkelen.

Vertegenwoordigers uit het werkveld die het panel heeft gesproken vinden de afgestudeerden zonder meer startbekwaam. Ze zien ook een ontwikkeling in de afgelopen jaren, waarbij de studenten zich in hun professioneel handelen meer baseren op evidence.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de opleiding beschikt over een duidelijk Competentie Assessment Programma. Er wordt gebruik gemaakt van een mooie variatie aan toetsen, die past bij het gekozen onderwijsconcept. De toetsen die het panel heeft gezien zijn van goede kwaliteit. De beoordeling en de feedback is adequaat. Voor de kwaliteitsborging wordt gebruik gemaakt van een toetsprotocol waarin de rollen van de docenten en de verschillende commissies zijn beschreven. De toetscommissie ziet erop toe dat de toetsen voldoen aan het protocol en beoordeelt de kwaliteit van de toetsen steekproefsgewijs, daartoe gemandateerd door de examencommissie. Het is de bedoeling dat zij op deze wijze ook de kwaliteit van de eindproducten gaat beoordelen. Het panel is van mening dat de bewaking van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling systematischer kan worden aangepakt. De opleiding toetst op een adequate manier of de studenten de eindkwalificaties realiseren. De individuele beoordeling van de studenten is voldoende geborgd. Op basis van bestudering van de bachelortheses van vijftien afgestudeerden en van stageproducten stelt het panel vast dat deze studenten terecht zijn afgestudeerd. De studenten realiseren de beoogde eindkwalificaties. Afgestudeerden vinden dat ze een voldoende basis hebben gekregen om te starten op de arbeidsmarkt. Werkveldvertegenwoordigers vinden de afgestudeerden startbekwaam en vinden dat zij hun professioneel handelen in toenemende mate baseren op evidence.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Bijzonder Kenmerk

In maart 2012 is door de NVAO aan de opleiding het Bijzonder Kenmerk 'De vormgeving en integratie van Evidence Based Practice' aan de opleiding toegekend. Overeenkomstig de door de NVAO voorgestelde werkwijze is het bijzonder kenmerk tijdens de visitatie van de bacheloropleiding licht getoetst. Het EBP-kenmerk is in de beoordeling van de bacheloropleiding en de rapportage daarover geïntegreerd meegenomen bij de relevante standaarden (zie criterium 2). Dit hoofdstuk gaat in samenvattende zin in op het bijzonder kenmerk.

Criterium 1 Onderscheidend karakter

Het bijzondere kenmerk is onderscheidend voor de instelling of opleiding in relatie tot relevante instellingen of opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.

Bevindingen

Het bijzonder kenmerk wordt door de opleiding omschreven als: 'De vormgeving en integratie van Evidence Based Practice in het curriculum'.

De visie op EBP wordt uiteengezet in *Visie over Evidence Based Practice binnen de gezondheidszorgopleidingen van de Hogeschool Zuyd, Heerlen. Begripsverheldering en uitgangspunten (S. Beurskens, E. Baarends, M. Nieuwenhuijze, P. Debats, Platformwerkgroep EBP, januari 2010)*. Hierin wordt als definitie van Evidence Based Practice gehanteerd: 'Het gewetensvol, expliciet en oordeelkundig gebruik van het huidige beste bewijsmateriaal (evidence) om beslissingen te nemen met individuele patiënten. Het is een integratie van individuele klinische expertise met het beste externe bewijsmateriaal dat vanuit systematisch onderzoek beschikbaar is. De voorkeuren en verwachtingen van patiënten spelen bij de besluitvorming een centrale rol' (*Sacket et al, 2000*).

EBP berust volgens de opleiding niet alleen op evidence maar op drie pijlers:

1. Prognose, voorkeuren, verwachtingen, kenmerken van de patiënt/cliënt;
2. Evidence uit wetenschappelijk onderzoek;
3. Expertise van de professional.

De visie is verder uitgewerkt in zeven uitgangspunten:

1. Kritische attitude en reflectie op het handelen en stellen van vragen waarom;
2. EBP als geïntegreerde competentie in het methodisch handelen;
3. Onderscheid tussen 'technisch EBP' en de kritische professional: kunnen begrijpen en beoordelen van onderzoek, niet noodzakelijk het zelf uitvoeren;
4. EBP en vraaggericht werken gaan samen: het professioneel handelen richt zich naar de laatste stand van zaken op kennisgebied en naar de specifieke situatie van de cliënt;

5. EBP als volger, gebruiker en expert: de afgestudeerde is aan het eind van de opleiding minimaal EBP-gebruiker;
6. Research evidence uit kwantitatief en kwalitatief onderzoek: de methode is afhankelijk van de gestelde vraag;
7. Systematische implementatie van EBP in het onderwijs.

Overwegingen en conclusie

Het panel vindt dat de opleiding het bijzonder kenmerk zorgvuldig heeft onderbouwd. Ze kiest voor een geïntegreerde benadering van EBP in het onderwijs en legt het accent sterk op de rol van de logopedist als kritische professional, die zich in zijn handelen behalve op de kenmerken van de cliënt en op zijn eigen logopedische professionaliteit nadrukkelijk en consequent baseert op evidence uit wetenschappelijk onderzoek. Hoewel EBP in toenemende mate ook in andere paramedische opleidingen een belangrijke rol speelt, vindt het panel toch dat er in voldoende mate sprake is van een onderscheidend karakter. Het is op zichzelf niet uniek, maar de gekozen benadering is wel te kwalificeren als bijzonder. In de toekomst mag worden verwacht dat in alle paramedische opleidingen EBP niet meer weg te denken is, zoals ook in andere hbo-bacheloropleidingen de onderzoekende houding van de student meer naar voren zal komen. In het nieuwe Beroepsprofiel Logopedist (mei 2013) van de NVLF worden de principes van EBP als uitgangspunt genomen voor het handelen van de logopedist.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Criterium 2 Concretisering

De gevolgen van het bijzondere kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs zijn geoperationaliseerd aan de hand van de relevante standaarden van het desbetreffende beoordelingskader.

Bevindingen

De opleiding operationaliseert het bijzonder kenmerk in de standaarden 1, 2, 3, 4, 9, 11 en 16. In de rapportage over de kwaliteit van de bacheloropleiding gaat het panel bij de behandeling van deze standaarden tevens in op EBP. Dit wordt hieronder samengevat.

Ten aanzien van de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) profileert de opleiding zich door extra aandacht te besteden aan evidence based practice. Onderzoek en EBP moeten in haar visie nadrukkelijk bijdragen aan de kwaliteit van het logopedisch therapeutisch handelen van de student.

In het programma (standaarden 2, 3 en 4) komt de EBP-profilering naar de mening van het panel duidelijk tot uitdrukking.

De drie pijlers van EBP die in de visie van de opleiding leiden tot de beslissing tot de handeling (de voorkeuren, wensen en kenmerken van de cliënt/patiënt – de evidence uit wetenschappelijk onderzoek – en de expertise van de professional) zijn herkenbaar aanwezig. Evidence based practice is in het gehele curriculum geïntegreerd. Vanaf het begin van de opleiding worden studenten aangezet tot een kritische houding en tot onderbouwing van hun handelen. Bij de studenten herkent het panel het besef dat ze worden opgeleid om hun logopedisch handelen kritisch te onderbouwen. Ze worden daartoe vanaf het eerste jaar van doordrongen.

In het toptraject wordt van studenten verwacht dat ze hun eigen keuzes maken en beargumenteren. Zo vullen zij de Persoonlijke Studieruimte zelf in en moeten ze voortdurend motiveren waarom ze de keuzes maken in het licht van hun ontwikkeling. Dit past bij de EBP-oriëntatie van de opleiding en bij het doel de student aan te zetten tot een kritische en argumentatieve houding. De opleiding slaagt daar goed in.

Ten aanzien van de kwaliteit van het personeel (standaard 9) stelt het panel vast dat kennis van onderzoek bij docenten in voldoende mate aanwezig is en goed wordt benut. Het merkt wel op dat het aantal docenten met een master-grad of PhD-grad kan worden verhoogd.

Op het gebied van de materiële voorzieningen (standaard 11) merkt het panel op dat de Zuyd bibliotheek beschikt over een groot aanbod van digitale databanken die ook vanaf de thuiswerkplek toegankelijk zijn. Voor studenten worden er workshops informatievaardigheden en databankeninstructie gegeven. Studenten die bezig zijn met hun thesis kunnen ondersteuning krijgen vanuit de bibliotheek. Voor de docenten biedt de bibliotheek hulp bij het zoeken naar literatuur en het up-to-date houden van de collectie. Deze voorziening kan het werken volgens EBP ondersteunen.

Op het gebied van de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) herkent het panel in de goede bachelortheses de evidence based aanpak. Dat geldt eveneens voor de zorgvuldige en kritische wijze waarop de studenten tijdens de stages hun logopedisch handelen onderbouwen. Vertegenwoordigers uit het werkveld zien een ontwikkeling in de afgelopen jaren, waarbij de studenten zich in hun professioneel handelen meer baseren op evidence.

Overwegingen en Conclusie

Het panel herkent in de betreffende standaarden de EBP-oriëntatie van de opleiding. De evidence based aanpak is duidelijk in het onderwijs geïntegreerd. Het komt tegemoet aan de drie pijlers van EBP die de opleiding onderscheidt.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	Voldoende
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Goed
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Voldoende
<i>Standaard 7 Duur</i>	Voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Voldoende
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	Goed
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	Voldoende
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	Voldoende
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Voldoende
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Goed
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Goed
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Voldoende
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende
<i> criterium BK1 Onderscheidend karakter</i>	Voldoende
<i> criterium BK2 Concretisering</i>	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Hbo-bacheloropleiding Logopedie

Op grond van de beoordeling van de standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Logopedie van Zuyd Hogeschool als **voldoende**.

Bijzonder kenmerk EBP

Op grond van de beoordeling van de standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het visitatiepanel het bijzonder kenmerk 'De vormgeving en integratie van Evidence Based Practice in het curriculum' voor de hbo-bacheloropleiding Logopedie van Zuyd Hogeschool als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

1

Studenten worden in de vaardigheidstrainingen in het basistraject in contact gebracht met de praktijk door middel van simulaties. Tijdens de stages krijgen ze te maken met ‘echte’ cliënten. Het verdient aanbeveling ook in het basistraject studenten in contact te brengen met echte cliënten. De opleiding zou daarbij gebruik kunnen maken van haar netwerk van logopedisten en zou in dit verband samenwerking kunnen zoeken met andere disciplines binnen Zuyd Hogeschool.

(Standaard 2)

2

Studenten worden voldoende begeleid bij de reflectie van hun handelen. Zij ervaren dit als zinvol, maar vinden dat er te veel tijd aan wordt besteed. Het verdient aanbeveling deze begeleiding zorgvuldig met de studenten te evalueren en hen te laten meedenken over hoe deze begeleiding concreter vormgegeven kan worden. Tevens kan worden gezocht naar goede voorbeelden elders op dit gebied.

(Standaarden 2 en 12)

3

Het onderwijsprogramma is voldoende samenhangend opgezet. De samenhang in het basistraject is voor studenten echter niet altijd goed zichtbaar en het management constateert dat de samenhang tussen de beroepsopdracht en de theorie nog kan worden versterkt. Het verdient aanbeveling om hier met de inrichting van het nieuwe curriculum werk van te maken.

(Standaard 3)

4

Het verdient aanbeveling het aantal docenten met een master-grad en een PhD-grad verder te verhogen.

Tevens is het raadzaam aandacht te besteden aan de didactische kwaliteiten van de minder ervaren docenten, bijvoorbeeld door coaching en intervisie.

(Standaard 9)

5

In aansluiting op aanbeveling 1 zou de opleiding kunnen ijveren voor een onderzoeks- en behandelcentrum, verbonden aan de opleiding.

De opleiding kan de mogelijkheden van ict verder verkennen en toepassen, bijvoorbeeld het gebruik van webcams. Voorts verdient het aanbeveling om meer exemplaren van nieuw testmateriaal aan te schaffen.

(Standaard 11)

6

Het verdient aanbeveling om aandacht te besteden aan de kwaliteit van de studieloopbaanbegeleiders en om bij de selectie van de begeleiders rekening te houden met de affiniteit voor deze rol.

(Standaard 12)

7

Het verdient aanbeveling om de taken van de examencommissie en de toetscommissie te verhelderen en de kwaliteitsbewaking van de toetsing en beoordeling systematischer aan te pakken.

(Standaarden 15 en 16)

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

De eindkwalificaties van de opleiding logopedie worden benaderd vanuit drie invalshoeken:

1. Compass
2. Dublin descriptor/HBO competenties
3. National Transcript Speech & Language Therapy

In onderstaande tabel is de specifieke focus per invalshoek weergegeven. Tezamen vormen zij een kader voor generieke en beroepsspecifieke kwalificaties.

Eindkwalificatieprofiel van de opleiding Logopedie Zuyd		
Dublin-descriptoren en 'beroepshouding'	Compass	National Transcript Speech & Language Therapy
In de Dublin-descriptoren zijn de generieke HBO-comptenties uitgewerkt: 3 Kennis en inzicht 4 Toepassen kennis en inzicht 5 Oordeelsvorming 6 Communicatie 7 Leervaardigheden Nadere aanduiding door de opleiding van beroepshouding en gedrag.	In Compass zijn door de gezamenlijke logopedie-opleidingen de beroepscompetenties nader uitgewerkt. De Dublin-descriptoren zijn hier wel in uitgewerkt, maar de nadruk ligt op specifieke beroepsrollen.	Omdat Compass weinig houvast biedt naar beroepsinhoud en vakken en er vaker, vooral vanuit het buitenland, naar vakinhoud werd gevraagd, hebben de gezamenlijke logopedie-opleidingen aanvullend aan Compass het National Transcript Speech & Language Therapy opgesteld.

Competentieniveaus van Compass als centraal kompas voor de eindkwalificaties

(http://logopedie.hszuyd.nl/files/usr_meers/Compass/Competentieprofiel%2012%20februari%202004.pdf)

De *beroepscompetenties*, zoals beschreven in het document *Compass* (2005) zijn gesplitst zijn in steeds 5 beheersingsniveaus. Deze niveaus vormen een kwalificatie-indeling op het gebied van complexiteit, verantwoordelijkheid en mate van transfer.

1. Niveau I: Effectief gedrag vertonen als de omgeving daar aanleiding toe geeft
2. Niveau II: Effectief gedrag vertonen op basis van eigen initiatief
3. Niveau III: Effectief gedrag van anderen in de directe werkomgeving versterken, in het bijzonder voorbeeldgedrag
4. Niveau IV: Effectief gedrag van anderen binnen de organisatie/beroepsgroep inspireren en daarmee binnen de organisatie het niveau van de competentie verhogen
5. Niveau V: Effectief gedrag vertonen dat gericht is op vernieuwing en innovatie en anderen hiertoe inspireren.

Bovenstaande beschrijving wordt in het recent verschenen National Transcript (2011) uitgewerkt door meer concrete logopedische *inhoudsgebieden* per competentie. Ze zijn in lijn met de vijf Dublin descriptorren op bachelorniveau. Globaal dient de student niveau 2 te beheersen om studiebekwaam geacht te worden. Om stagebekwaam te worden geacht dient globaal niveau 3 beheerst te worden, maar voor de competentie als therapeut niveau 4. In de doorstroomassessments aan het eind van jaar 1 en jaar 2 worden deze kwalificaties expliciet getoetst.

Om startbekwaam te worden beoordeeld, dient afhankelijk van de competentie niveau 3 tot 5 te worden gehaald. Dat gebeurt bij de volgende curriculumonderdelen:

Gebied	Competentie	Verankering in programma op beheersingsniveau					Als surplus
		I	II	III	IV	V	
I Werken met en voor cliënten	1 Preventief zorgverlener		1	2			+
	2a Therapeut		1		2	stages	
	2b Trainer			1			+
	3 Coördinator		1	2	top-traject*		+
II Werken in en vanuit een organisatie	4 Ondernemer	1		2			+
	5 Beheerder	1	2		stages* thesis		+
	6 Begeleider/coach		1	2		thesis* psr*	
III Werken aan professionalisering	7 Actieve beroepsbeoefenaar		1	2		thesis	
	8 Initiator		1	2		thesis	
	9 Ontwikkelaar		1	2	thesis		+

Legenda :

1 = competentie verworven in jaar 1

2 = competentie verworven in jaar 2

stages = competentie verworven in stages

thesis = competentie verworven bij thesistract

+ = surplus verworven (in minoren, persoonlijke studieruimte, stage of thesis)

Nadere toelichting:

- Het eindniveau van de competentie 1, 2b en 4 komt expliciet aan bod in het tweedejaars doorstroomassessment.
- Het eindniveau van competentie 2a komt bij de stages op niveau V expliciet aan bod in de 'Kritische bewijzen'. Kritische bewijzen zijn opdrachten die de student in het kader van de stages uitvoert. Daarnaast komt dit aan bod in het dagelijks handelen tijdens de stage en in de stagebeoordeling, waarbij de scope sterk op de rol van therapeut gericht is.

- De competenties 5, 7, 8 en 9 komen expliciet aan bod bij de bachelorthesis.
- Competentie 5 (beheerder) komt, meer impliciet ook aan bod bij de stages en bij het beheer van het eigen portfolio.
- De competentie 3 (coördinator) is meer impliciet geoperationaliseerd; de student dient vorm te geven aan het eigen Toptraject, zelf zorg te dragen voor vulling en goedkeuring van de eigen persoonlijke studieruimte, zelf stage-adressen te regelen en samen met een of twee andere studenten de afstudeerthesis vorm te geven. Coördineren vertaald naar 'samenwerken' en 'probleemoplossen' komt expliciet aan bod bij de beoordeling van het leerproces bij de thesis.
- De rol van begeleider / coach komt vaak in de stages, de bachelorthesis (in de rol naar jongerejaars studenten in de thesiskringen) en in de persoonlijke studieruimte aan bod, maar het is nog niet voldoende geborgd dat alle studenten deze competentie op niveau V waar maken.

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Opbouw programma

- Propedeutische fase (60 EC), afgesloten met het propedeutisch examen.
- Postpropedeutische of hoofdfase (180 EC), afgesloten met het bachelorexamen, met:
 - Studiejaar 2: het algemene deel van de major (60 EC)
 - Studiejaar 3 en 4: het toptraject (120 EC)

Studiejaar 1 en 2 vormen samen het basistraject, hetgeen voor alle studenten gelijk is.

Fase	EC
Propedeuse	60
Hoofdfase (jaar 2,3,4)	180
(Propedeuse + hoofdfase) Bachelor	240

Studiejaar 1

Jaar 1		EC
Course 1 -4	Course 1 : beroepsopdracht: 8 EC cursus: 3 EC training: 2 EC	13 *
	Course 2 : beroepsopdracht: 8 EC cursus: 3 EC training: 2 EC	13 *
	Course 3 : beroepsopdracht: 8 EC cursus: 3 EC training: 2 EC	13 *
	Course 4 : beroepsopdracht: 8 EC cursus: 3 EC training: 2 EC	13 *
	Studieloopbaanbegeleiding	0
	Junior project/Leerbedrijf	4
	Doorstroomassessment studiebekwaam	4
totaal EC per studiejaar		60
* deze EC worden in 1 keer toegekend indien beroepsopdracht, cursus en training met een voldoende worden afgesloten		

Studiejaar 2

Jaar 2		EC
Course 5-8	Course 5 : beroepsopdracht: 8 EC cursus: 3 EC training: 2 EC	13 *
	Course 6 : beroepsopdracht: 8 EC cursus: 3 EC training: 2 EC	13 *
	Course 7 : beroepsopdracht: 8 EC cursus: 3 EC training: 2 EC	13 *
	Course 8 : beroepsopdracht: 8 EC cursus: 3 EC training: 2 EC	13 *
	Studieloopbaanbegeleiding	0
	Junior project/Leerbedrijf	4
	Doorstroomassessment stagebekwaam	4
Totaal EC studiejaar 2		60
* deze EC worden in 1 keer toegekend indien beroepsopdracht, cursus en training met een voldoende worden afgesloten		

In jaar 1 en 2 legt de student de basis om als logopedist te kunnen gaan werken en om zich in het toptraject (jaar 3 en 4) verder te ontwikkelen en eigen accenten te leggen, waarbij een veel groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid wordt gedaan.

Toptraject (jaar 3 en jaar 4):

Toptraject	ONDERWIJSEENHEID	EC
Jaar 3+4 Toptraject	Logopedische keuze-eenheid	15
	(Zuyd) minor	15
	Persoonlijke studieruimte / Leerbedrijf	15
	Studieloopbaanbegeleiding	0
	Stages	45 (30+15) of 2x 22 ½
	Bachelorthesis	30 (10+20)
Toptraject (jaar 3 en 4)		120

Kenmerkend voor de expliciete zelfsturing is dat de student in hoge mate zelf kan bepalen in welke volgorde de onderdelen van het toptraject kunnen worden vormgegeven en dat de student een aantal inhoudelijke keuzes moet maken, waarmee student zichzelf nader profileert.

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

Mevrouw H. Chantrain, voorzitter

Mevrouw Chantrain is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van logopedie. Zij is in haar werk actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van onderwijsinhoud en vormgeving van de opleiding Logopedie in het hbo. Momenteel is zij als gastdocente verbonden aan de opleiding Logopedie van Lessius Hogeschool, waar zij zich bezig houdt met het opvolgen van internationale relaties en recente onderwijskundige ontwikkelingen binnen het hoger onderwijs. Tijdens haar jarenlange onderrichtserving in de opleidingen Logopedie en Audiologie (Gezondheidszorg) heeft zij ruime ervaring opgedaan op het vlak van Evidence Based Practice. Zij heeft meegewerkt aan tal van onderzoeksprojecten en zeer veel eindwerkprojecten begeleid. Verder heeft zij deelgenomen aan de visitatie van alle opleidingen Logopedie in Nederland waar ook veel aandacht besteed werd aan het aspect Evidence Based Practice. Mevrouw Chantrain heeft door werkervaring kennis van de accreditatiesystematiek, zowel nationaal als internationaal. Daarnaast is zij aanvullend individueel geïnstrueerd over accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1990 – 1992 Opleiding specialisatie stottertherapeut CIOOS
- 1965 – 1968 Opleiding specialisatie Audiologie K.U. Leuven
- 1960 – 1964 Logopedie en Audiologie
- 1960 – 1963 Toegepaste Psychologie

Werkervaring:

- 2007 – heden Academische vrijwilliger Lessius Hogeschool Antwerpen
- 2007 – heden Senior advisor NetQues project CPLOL met 60 deelnemende partnerinstellingen uit 31 EU landen
- 2005 – heden Continuering Socrates programma's
Lid van Educational Board of international Association Logopedics and Phoniatics
Committed to the co-ordination of the SLT network and the organisation of the IP Programme.
Continuously and closely associated with new curriculum development projects.
(BA / MA educational reform due to the Bologna declaration in Europe) as well on National as on International level.
- 2005 – 2007 Gastdocent Lessius Hogeschool Antwerpen
- 2002 – 2005 Coördinatie van Interreg III project 'Grensoverschrijdende accreditatiestandaarden voor opleidingen Logopedie'
- 1995 – 1998 Ontwikkeling van Socrates Terminology Project (Integrated Language Module, computergestuurd programma voor vertaling van logopedische termen)
- 1983 – 2004 Departementaal coördinator van internationale relaties en docent logopedische vakken
- 1972 – 1982 Onderwijskundig coördinator opleiding Logopedie en docent verschillende stoornisgebieden;
afgevaardigde in verschillende curriculum ontwikkelingscommissies, zowel nationaal als internationaal

- Actief deelnemend lid van Socrates Thematic Network “Speech Communication Sciences” of the University of Utrecht
- 1963 – 1972 Uitvoeren lid Beheerraad Beroepsvereniging voor Logopedisten in Vlaanderen (VVL)
- 1963 – 1972 Parttime eigen praktijk, geïntegreerd in NKO dienst Universitair Ziekenhuis - Antwerpen
- 1963 – 2005 Docent-Lector van de opleiding Logopedie Lessius Hogeschool Antwerpen

Publicaties:

Research in Logopedie – Lezen en schrijven van logopedie gerelateerde literatuur. / Zie tijdschrift Pholia Phoniatica en Tijdschrift voor Logopedie en Audiologie

Mevrouw C. te Winkel MSc

Mevrouw Te Winkel is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van logopedie. Zij is eigenaar van Praktijk voor Logopedie Te Winkel. Zij organiseert voor dr. G.J. van Hoytemastichting symposia en na- en bijscholing voor professionals in de gezondheidszorg. Zij is lid van de Bachelor Logopedieprijs Nederland en heeft in 2009 de Branco van Dantzigprijs gewonnen. Mevrouw Te Winkel heeft bijdragen geleverd aan verschillende congressen en een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van Protocol Taaldiagnostiek Enschede. Voor deze visitatie heeft mevrouw Te Winkel onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2003 – 2006 Logopediewetenschappen - Universiteit van Utrecht
Master Thesis: “Lexical-semantic deficits in Multiple Sclerosis”
- 1988 – 1992 Logopedie - Hogeschool Enschede

Werkervaring:

- 2010 Gastdocent - Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
- 2008 – 2009 Onderzoeker - Lectoraat Transparante Zorgverlening
- 2001 – heden Eigenaar - Praktijk voor Logopedie Te Winkel
- 1999 – 2007 Logopedist - Speciaal Onderwijs aan Zeer Moeilijk Lerende Kinderen

Overig:

- Algemeen lid Bachelor Logopedieprijs Nederland (BLPN) – 2010, 2011, 2012
- Winnaar Branco van Dantzigprijs (2009), deze onderscheiding heeft tot doel om de kwaliteit van de logopedie in Nederland in de ruimste zin van het woord te bevorderen
- Vakinhoudelijk beoordelaar t.b.v. accreditatie voor Stichting Accreditatie Deskundigheidsbevorderende Activiteiten Paramedici (ADAP)
- Lid dr. G.J. van Hoytemastichting, taak: organiseren van symposia en na- en bijscholing voor professionals in de gezondheidszorg
- Lid Vereniging voor Klinische Linguïstiek

Publicatie:

- Lo&Fo, het blad van de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie, 2010: “Voordracht door Bauke Leijenaar tijdens de uitreiking van de Branco van Dantzigprijs 2009”

Mevrouw dr. M.A.R. Gijzel

Mevrouw Gijzel is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van Logopedie. Mevrouw Gijzel is associate lector Taaldidactiek bij Saxion Hogeschool. Zij heeft onderwijs verzorgd bij de hbo-bacheloropleiding Logopedie van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, bij de studie Orthopedagogiek Leren en Ontwikkeling aan Radboud Universiteit en bij de pabo aan Saxion Hogeschool. Momenteel verzorgt mevrouw Gijzel onderwijs voor laatstejaars Pabo-studenten en begeleidt zij studenten van de master Leren en Innoveren bij Saxion Hogeschool. Zij verzorgt regelmatig presentaties en publicaties ophaar vakgebied. Mevrouw Gijzel is auteur van publicaties in het onderwijs, zoals de Protocollen *Leesproblemen en Dyslexie voor het basisonderwijs*. Voor deze visitatie heeft mevrouw Gijzel onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1997 – 2000 Spraak- en Taalpathologie - Radboud Universiteit Nijmegen
1994 – 1997 Logopedie en Audiologie - Hogeschool Vesalius
1988 – 1994 VWO - Petrus Hondius

Werkervaring:

2011 – heden Associate lector taaldidactiek – Saxion Hogeschool
2007 – 2013 Senior projectmedewerker (projectleider) - Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen
2007 – 2009 Onderzoeker - i.o.v. Stichting Taalhulp, Utrecht
2006 – 2007 Projectmedewerker - Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen
2002 – 2003 Docent logopedie - Hogeschool Arnhem en Nijmegen, Nijmegen
2001 – heden Onderzoekseminar, Begeleiding scriptiestudenten, begeleiding stagestudenten
Radboud Universiteit Nijmegen en Expertisecentrum Nederlands
2001 – 2006 junioronderzoeker (promotieonderzoek) - Radboud Universiteit Nijmegen, sectie
Orthopedagogiek Leren en Ontwikkeling, Nijmegen
2000 – 2001 Onderzoeksassistent - KUN, sectie Orthopedagogiek, Nijmegen
1999 – 2001 Logopediste - Zelfstandige logopediepraktijk J.B. Buma, Zetten
1999 – 2001 Logopediste - Zelfstandige logopediepraktijk G. Roost- van Steen, Bommel
1999 – 2000 Akoepediste - Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis, Nijmegen

Publicaties 2012, meer op aanvraag:

- Druenen, M. Van, Gijzel, M., Scheltinga, F., & Verhoeven, L. (2012). *Leesproblemen en dyslexie in het basisonderwijs. Handreiking voor aankomende leerkrachten*. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.
- Gijzel, M., & Berends, R. (2012). Techniek als taalvoertuig. *Didactief*, 28-29.
- Gijzel, M. (2012). Het stimuleren van mondelinge taalvaardigheid op de basisschool: tien aanbevelingen voor effectief onderwijs. *Beter Begeleiden Digitaal, digitale nieuwsbrief van de LBBO*.
- Druenen, M. van, Gijzel, M. (2012). Opbrengstgericht werken aan mondelinge taalvaardigheid. *Taal Lezen Primair*, 1, 22-23.

Mevrouw S.A. Roos

Mevrouw Roos is ingezet als studentlid. Zij volgt de opleiding Logopedie bij Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, waar zij lid is van de opleidingscommissie. Zij heeft het honoursprogramma gevolgd.

Mevrouw Roos is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Roos aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2010 – heden hbo-bachelor Logopedie - Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
2009 Bijscholing (Eindexamen/WWO)
2002 – 2005 Opleiding advocaat secretaresse (in Duitsland: "Rechtsanwaltsfachangestellte")

Werkervaring:

2010 – 2010 European Investment Bank (Luxembourg)
2009 – 2010 Hudson Advisors Luxembourg S.a.r.l.
2005 – 2008 UBS (Luxembourg) S.A.

De heer drs. L.S. van der Veen senior NQA-auditor

De heer Van der Veen is ingezet als NQA-auditor. De heer Van der Veen heeft vele jaren ervaring met visiteren in het hoger onderwijs en heeft auditdeskundigheid op grond van deze werkervaring en op grond van auditcursussen gevolgd bij Lloyd's. De heer Van der Veen heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

1993 – 1997 Filosofie, Universiteit Utrecht
1971 – 1980 Sociale Wetenschappen, doctoraal Andragogie, Rijksuniversiteit Groningen

Cursussen:

1988 – 2003 Diverse opleidingen en cursussen op het gebied van onderwijs, auditing, management en organisatie, informatica.

Werkervaring:

2004 – heden NQA: auditor, adviseur
2000 – 2003 HBO-raad: beleidsmedewerker kwaliteitszorg
1995 – 1997 Regionaal Opleidingencentrum Westerschelde: stafmedewerker
1991 – 1994 Regionaal Educatief Centrum Zeeuwsch-Vlaanderen: adviseur educatie en organisatie
1986 – 1990 Zeeuws Steunpunt Volwasseneneducatie: adviseur educatie en organisatie
1983 – 1985 Landelijk Ondersteuningsinstituut Kunstzinnige Vorming: projectmedewerker PABO
1980 – 1983 Provincie Zeeland: projectleider provinciaal samenwerkingsproject kunstzinnige vorming en amateuristische kunstbeoefening
1979 – 1980 Gemeente Hoevelaken: beleidsmedewerker
1978 – 1979 RUG: studentassistent Interdisciplinaire Onderwijskunde
1976 – 1977 RUG: studentassistent Pedagogische en Andragogische Wetenschappen

Bijlage 4: Bezoekprogramma

27 mei 2013

Tijdstip maandag 27 mei 2013	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
10.00 – 10.15 uur	'Elevator pitch': korte presentatie over waar de opleiding staat	Thomas Günther Peter Hilderink
10.00 – 15.30 uur	Vorbereiding en materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal - Alle door NQA en de opleiding geselecteerde afstudeerproducten	Visitatiepanel
12.00 – 12.30 uur	Spreekuur voor docenten en studenten en rondleiding specifieke voorzieningen logopedie (Thomas)	
12.30 uur	Lunch	
15.30 – 16.15 uur	Blok Inhoud I: afstuderen (Toptraject)	Mark Paulissen Silvy Wielens Ruth Dalemans Alexa Neubert Marga Hofman Wolfgang Scharke Virginie Pielanen Aimee van Loo
16.30 – 17.15 uur	Blok Inhoud II: afstudeerfase (Toptraject, jaar 3 + 4)	Corinna Willms Miriam Gronert Inge Janssen Isabelle Sommer Charlotte Hamers Gaby Vis Julia Reiners
17.15 – 18.30 uur	Vorbereiding en materiaalbestudering	Visitatiepanel

28 mei 2013

Tijdstip dinsdag 28 mei 2013	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
08.30 – 09.45 uur	Materiaalbestudering en voorbereiden gesprekken	Panel
09.45 – 10.45 uur	Gesprek studenten basistraject, jaar 1 + 2 (inhoud en randvoorwaarden)	Merel Hesse Dennis Quaden Marius Dohmen Bianca Soudant Alissa Wouters Lianne Donners Isabelle Schemmer
11.00 – 12.00 uur	Gesprek met docenten (inhoud en randvoorwaarden)	Pernelle van Loon Aimee van Loo Rian Van Heugten Katrien Horions Chantalle Heerings Michelle Lacroix Claudy Cobben Sandra Beurskens
12.00 – 13.00 uur	Lunchpauze + overleg / extra bestuderen materiaal	Visitatiepanel
13.00 – 13.45 uur	1 ^e gesprek met opleidingsmanagement	Thomas Günther Peter Hilderink
14.00 – 14.45 uur	Blok Borging	Peggy Lambriex Margriet Promes Loes Herremans Peter Konsten Lisette Canisius
15.00 – 15.30 uur	Eventuele extra gesprekken	Nader bepaald door visitatiepanel
15.30 – 17.00 uur	Beoordelingsoverleg Panel	Visitatiepanel
17.00 – 17.30 uur	2 ^e gesprek opleidingsmanagement, inclusief afronding	Thomas Günther Peter Hilderink

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

- Kritische Reflectie Zuyd Logopedie
- Verbeelding Zuyd Logopedie: bijlagen bij Kritische Reflectie
- Bijzonder Kenmerk: Evidence Based Practice, Uitwerking & Concretisering, Zuyd Logopedie

Onderwerp beoordelingskader	Sleuteldocumenten waar naar verwezen wordt	Verdere documenten ter onderbouwing
<i>Onderwerp 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Compass (Nederlands/Duits/Engels) - National Transcript Speech Therapy - Eindkwalificaties Zuyd Logopedie 	
<i>Onderwerp 2 Programma</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Wegwijzer opleiding logopedie 2012-2013 - Onderwijs- en Examenregeling (OER) 2012-2103 - Handleiding Juniorprojecten - Stagegids 2012/2013 (Nederlands/Duits) - Regeling Bachelorthesissen 2012-2013 - Handleiding Persoonlijke Studieruimte (PSR) - Onderzoeksbeleidsplan 2012-2016 - Toetsnota Opleiding Logopedie 2012-2013 	<ul style="list-style-type: none"> - Boekenlijst propedeuse logopedie - Selectie studiemateriaal basistraject <ul style="list-style-type: none"> • Courseboeken jaar 1 • Courseboeken jaar 2 • Studieloopbaanbegeleiding - Selectie studiemateriaal opleidingsminoren Toptraject - Internationalisering logopedie - Study Guide Crossing Borders - Aufbaustudium: verantwoording van de vrijstelling vakinhoud - Voorbeelddossiers vrijstelling studieversnellingstraject - Voorbeelddossiers verkorte trajecten op basis van vrijstellingen - Leitfaden Bachelorarbeit Aufbau - Regeling Bidplomeringsstraject - Programmavergelijking Zuyd en Artevelde Hogeschool (Gent) - Selectie verslaggeving relevante commissies (kernteam, leerlijnoverleg, beroepenveldcommissie, enz) - Via Blackboard zijn alle courses digitaal toegankelijk

<p><i>Onderwerp 3 Personeel</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Personeelsbeleid en uitdagingen Zuyd Logopedie - Jaarplan 2013-2014 teams gezondheidszorg 	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht werkervaring team logopedie - Jaarplan Logopedie - Jaarplan Faculteit Gezondheidszorg 2013-2014 - Personeelsplan Faculteit Gezondheidszorg 2013-2017 - Medewerkerstevredenheids-onderzoek
<p><i>Onderwerp 4 Voorzieningen</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> - Via Blackboard <i>Accreditatie Logopedie</i> zijn relevante digitale voorzieningen toegankelijk (bibliotheek, kennis- en informatiecentrum, enz.) - Rode draad SLB logopedie - SLB logopedie jaar 3 en 4
<p><i>Onderwerp 5 Kwaliteitszorg</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteitszorg in beeld 	<ul style="list-style-type: none"> - Selectie Questback digitale enquêtes - Verslaggeving kwaliteitspanels - Rapport Flycatcher 2012 - HBO monitor management summary - Analyse NSE Zuyd 2012 - Analyse NSE Logopedie 2012 - Samenvatting Keuzegids 2012 - Selectie Management Informatie Systeem (MIS) - Jaarverslag Onderzoek Opleiding Logopedie 2012 - Selectie documenten update curriculum
<p><i>Onderwerp 6 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Toetsnota Opleiding Logopedie - Door de opleiding representatief geselecteerde eindwerken (stage en Bachelorthesis) inclusief beoordelingen - Door panel geselecteerde eindwerken (stage en 	<ul style="list-style-type: none"> - Representatieve selectie toetsopgaven jaar 1 en 2 cursus - Selectie uitgevoerde beroepsopdrachten jaar 1 en 2 - Doorstroomassessment jaar 1 : Studiebekwaam - Doorstroomassessment jaar 2: Stagebekwaam - Representatieve selectie

	bachelorthesis) inclusief beoordelingen	producten Persoonlijke Studieruimte (PSR) inclusief beoordeling - Representatieve selectie toetsing opleidingsminoren inclusief beoordeling - Samenstelling relevante commissies - Selectie verslaggeving examencommissie - Selectie verslaggeving opleidingscommissie
<i>Bijzonder kenmerk De vormgeving en integratie van Evidence Based practice in het curriculum (EBP)</i>	- Toekenning Bijzonder kenmerk Evidence Based Practice in het curriculum (maart 2012) - NVAO besluit - Document Uitwerking en concretisering als bijlage bij Kritische Reflectie	

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

0624241
0914177
0843881
0715778
0721670
0621412
0733881
0706116
0968137
0729647
0746355
0829943
1044060
0817465
0706078

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency



Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Opleiding voor Logopedie

Instelling: Zuyd Hogeschool

Visitatiedatum: 27 en 28 mei 2013

Ondergetekende: *Thomas Günther*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *Teamleider*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Opleiding Logopedie
Nieuw Eyckhals 300
6419 DJ Heerlen
Postbus 550
6400 AN Heerlen
T +31(0)45 400 63 82
F +31(0)45 400 63 69

Datum:

15/05/13

Zuyd
Hogeschool

**ZU
YD**